

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Péntek
1931 * szeptember 11

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

207. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

A „politikai téglá”

Ismét, újra cáfolták, mégpedig ezúttal igazán olyan módon és hangnemen, amelyet eddig egyetlen kormány sem használt a sajtóval szemben. Hatalos közlemény szövege le megint, hogy a kormány kebelében dúló ellentétokről és visszaponulásáról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak, sőt hogy csak bizonyos újságírói szelhámokodásnak tulajdonítandók. Jorga miniszterelnök legutóbbi színejei kihallgatásának nem volt politikai jellege és szó sincs arról, hogy ki szövegét volna az elejtése.

Ezzel szemben az ellenzéki, sőt a függetlennek tekinthető sajtó legkomolyabb orgánumai is fenntartják azt az értesüléseket és meggyőződéseket, hogy Jorga alapjában véve már megbukott s csupán az utalpuja felkötésének a formalitása van még hátra. Hivatkoznak arra, hogy volt már nem egy eset, amikor miniszterek, miniszterelnökök és egész kormányok makacsul, dühöngve, toporzékolva erősítették az ellenkező sajtó-értesülésekkel szemben, hogy igenis maradnak, hogy helyzetük teljesen szilárd s hogy változatlanul bírják úgy az uralkodó, mint az ország bizalmát, — s mégis az „újságírói szelhámokodásnak” lett igaza: tényleg fejükre esett a téglá, amelyet maguk nem vettek észre, hanem csak a sajtó fürkésző és a politika leglátványosabb berkeibe is behatoló Argus-zemei.

Lehetséges, — mondják a „beavatottak” — hogy Jorga igazán nem sejté hogy az államélet párkányán meglazult a végzetes téglá, mi több, már zuhan is. Erre is volt már példa. És a téglá — ahogyan a bukaresti belpolitikai boszorkánykonyha nyelvén az idelöttinek vélt bukást nevezik — mégis könnyörte-mül, feltartóztatatlannal esik, esik... Ez esetben minden konok cáfolat ellenére úgy tudják, hogy Argetoianu keze billentette egészen a párkány szélére az ominózus téglát. A pénzügyminiszter ugyanis állítólag megelégette, hogy Jorga legyen a miniszterelnök az ő kormányának s elkezdettnek látja az időt a válásra. Valóságos fumiálja Jorgát, mint kormány reprezentatív fejét, csinálja a maga dolgát, alig találkozik vele stb.

Egy héten belül sor kerül a miniszterelnök távozására, — köti az ebet a karóhoz, mondom, még a higgadtak és nagyon körültekintőnek ismert sajtó is, ellekintve persze a kormányhoz közel álló lapoktól. Csak a formáságokat intézik meg el.

S az a szokatlan esemény, hogy Jorga miniszterelnök neje éppen most kapott magas kitüntetést azért, amiért odaadónan támogatta nagynevű férje tudományos tevékenységét, mintha a szóbanforgó „formáságok” egyike volna. Igaz, éppúgy lehet az uralkodói bizalom tüntető jelének is beállítani, azok azonban, akik közvetlenül az Argetoianuhoz „közeli álló körök-ből” kapják információikat, ezután még meggyőzőbben hangoztatják, hogy a téglá igenis utban van, hogy — majd meglátjuk! — még csak egy hét és nem Jorga lesz a miniszterelnök, talán még közoktatásiügyi miniszter sem.

Tegyük fel, hogy a téglá-elmélet most is beválik s hogy az általában kitűnő orral és szemmel rendelkező fővárosi sajtó jóslata pontosan, vagy kisebb-nagyobb időbeli eltolódásokkal bekövetkezik. Vagy hogy — amint az óvatosabbak, kevésbé határozottak állítják — legkésőbb a parlament megnyitására feltételül sor kerül a kormányfő, esetleg az egész kormány távozására.

De azután? Jorga kiválását el lehet képzelni, hiszen korántsem tette magát nélkülözhetetlenné eddigi tevékenységével az államügyek élén. Szó van róla, hogy Argetoianu venné át a kormány látszólagos vezetését is. Ez esetben azonban nem kétséges-e, hogy a jelenlegi parlamentben ugyanazzal a többséggel rendelkezhetne, mint eddig?

Már pedig az őszi parlamenti ülészakon nem kisebb jelentőségű munkáról

lesz szó, mint a jövő költségvetés valószínű kiegyensúlyozásáról, amelytől az országnak úgy belső, mint külföldi hitele függ. Ez alkalommal tényleg nagy, olyan operációt kell végrehajtani az állami kiadásokon, amelyet eddig még nem eszközöltek. Közel egy harmadával kell csökkenteni az államháztartás összegét ahoz, hogy nagyjában megfelelhessen az ország tényleges teherbíróképességének, különben elkerülhetetlen a teljes káosz, a végeleges felfordulás.

Ki fogja végrehajtani ezt a feladatot, amely már halaszthatatlan? Argetoianu — Duca kombináció? Mindinkább valószínűtlennek látszik, hiszen az ó-liberálisok most már újra étvágyat kaptak az önálló kormányzásra. Vagy Jorgával együtt buknek a talmi „nemzeti egység” egész kormánya, beleértve Argetoianut magát is és pártkormány követhetnek? Utóbbihoz új parlament kell új választásokkal s a piatra-neamti pótválasztás eredménye, az antiszemita, szélsőjobboldali Vasgárda győzelme, keserű izelítőt adott ab-

ból, amit várni lehet, mégha az Argetoianu-éknál is erősebb vas-ököl vezetné is le a jövő általános választásokat.

A pártok majdnem mindegyike igényt tart a Jorga-kormány leváltására: az ó-liberálisok, averescanusok és nemzeti pártok egyaránt. De lehet-e remélni, hogy bármelyikük is rendbehozza az ország szénáját? Sorjában erósködnék, konkrét programot azonban egyikük sem ad. Nem hajlandók nyilatkozni afelől, hogyan képzei például az államháztartás mérlegének a helyrebillentését, a gabona-értékesítés, a mezőgazdasági adósságok égető problémájának a megoldását. Csak azt hajtogatják az unalomig, hogy a koncentráció eszméje meghiusultnak tekinthető s hogy olyan példák, mint legújabbán az angol, nem illenek a román viszonyokra.

Mi lesz hát a kivezető út, a célravezető megoldás, miután már úgy az egyes párturalkalmak, mint a „pártokon felüli és kívüli” kormányzás tehetetlennek bizonyult a helyzet dominálására? Kezdődik elől a körtánc?

Románia belpolitikai horizontja, amelyet pedig sohasem jellemzett a vakító világosság, az általános vilápválság komor tónusát is meghaladóan sötét és bi-

zonytalan most. A megoldási lehetőségek jórésze a külföldön már levitézlett, mielőtt itt próbálkoztak volna vele, viszont ami másutt beválni látszik, azt nem bírják a specifikus román közélet feltételei. Bárhogyan kutatja is így az ember, nem tud biztos vezérfontalat találni a politika terén.

Csak egy, ami egyre biztosabb: hogy a politikai téglá folyton sürűbben potyog és mind gyorsabb tempóban intézi el az új embereket és garnitúrákat is. Lehet, hogy ez a legüdvösebb az adott körülmények között: egyszerűen csak majd felbukkannak a megfelelő emberek és megoldások, ha ugyan egy nagy politikai téglá végleg el nem intézi az alkalmatlanokkal együtt az egész országot is.

Mi, a kisebbségi sajtó, aligha lehetünk azok, akik a közelmúlt tapasztalatai után majd fájlalhatjuk, ha többségi lapjaink téglá-elmélete Jorgára nézve is beválik. De azt minden falrafestett „irredentizmusunk és destruktivizmusunk” mellett is kívánnók már, hogy a politikai téglák más rendeltetést kapjanak, olyant, ami eredetileg jobban megfelel a téglá céljának... (K)

A liberálisok készülnek a hatalomra

Duca birtokán tárgyalják a gazdasági programot Nyolcszázalékos kamatozású állampapírokra akarják átváltani a paraszadósságokat

Bukarest, szeptember 9
A Duca vezetése álló liberális párt lázasan nekilátott gazdasági programja kidolgozásához, hogy ezzel is hivatottabbá tegye magát az uralomrajtásra. Duca a jövő hétre maldaresti birtokára összehívta pártja vezetőembereit, hogy letárgyalja velük azokat a megoldási javaslatokat, amelyeket az esetleges gazdasági koronatanácscon főleg a mező-

gazdasági problémákat illetőleg elő fognak terjeszteni.

A tanácskozásokon többek között Oromolu volt bankkormányzó, Victor Antonescu, Slavescu, Dinu Bratianu, Tatarescu és Tancred Constantinescu volt miniszterek vesznek részt.

Egyes információk szerint a párt a mezőgazdasági adósságok kérdésében

Tatarescu megoldási módozatát fogja magáévá tenni, amely szerint a paraszadósságokat hosszulejáratu, legfeljebb 8 százalékos kamatozású állami járadék-kötvényekben konvertálják.

Duca egyébként a jövő hét végén újra utrakel, mégpedig most az erdélyi helyzetnek ugyanolyan alapos tanulmányozására, mint ahogyan Bessarabiában tette.

A törvénykezés erőszakos egységesítése ellen

már a román ügyvédi kar jelentős része is tiltakozik

Radulescu egyetemi tanár: „Középkori a regáti büntetőtörvénykönyv!”

Iasi, szeptember hó 9.
Az országos ügyvédkongresszus tegnapi ülésén főleg Hamangiu igazságügy-miniszternek a törvénykezés egységesítésére vonatkozó tervezetével foglalkoztak, amely Erdélyben és Bukovinában nagy vihart keltett, mivel tipikus példáját látják benne a vasvillával való egységesítésnek.

Elsőnek Radulescu egyetemi tanár, a csernovitzi ügyvédi kamara dékánja taglalta a problémát. Sajnálatát fejezte ki afelől, hogy maga az igazságügyminiszter nem vesz részt a kongresszuson. A törvények egységesítését mindenki óhajtja, de nem abban a formában, a hogyan Hamangiu tervezi, mert ez alkotmányellenes. Rámutat arra, hogy a regáti törvények egyszerű kiterjesztése csak zürzavart kelthet a csatolt területeken, mert például az Ó-királyságbeli büntető törvénykönyv annyira középkori,

hogy valósággal szegylene az országnak. Példákat is hoz fel állítása bizonyítására.

Radulescu megállapításai nagy megütöztetést keltettek az ókirályságbeli ügyvédek körében, akik többször felbeszakitották a szónokot. Ezután a következő ülésre halasztották a vitát, amelyen

Munteanu nagyszabasi ügyvéd tiltakozott az igazságügyminiszter javaslata ellen. Feltűnést keltett, hogy Roman

Valér az egységesítési javaslat ellen foglalt állást, hangoztatva, hogy ugyanezt az álláspontot képviselik az összes erdélyi román ügyvédek is.

Végül határozati javaslatot fogadtak el, amely elvben helyesli az egységesítést, de azt tartja, hogy ezt egy jogászbizottság előzetes tanulmányozása alapján lehet csak végrehajtani, úgy, hogy meghallgatják a csatolt területek ügyvédi karának kívánságait és észrevételeit is.

Készül az erdélyi pártok fuziója

Kolozsvár, szeptember 9.

Vajda Sándor lakásán ma délelőtt tizenegy órakor megkezdődött a nemzeti parasztpárt szűkebb végrehajtó bizottságának az az értekezlete, amely a néppárttal való fuzióról lesz hivatva dönteni. Ugyanezen a tanácskozáson kerül szóba Maniunak a párt élére való visszaterése is.

A tanácskozás a legnagyobb titoktartás mellett folyik és arról mindeddig semmi nem szivárgott ki.

A
BERKOVITZ-FIUK
CSODALATOS
UTJA:

AZ ÓCSKARUHÁS BOLTTÓL A MILLIÁRDOKIG

— S AZTÁN VISSZA A „SZÉP SZINES PAPIROK“ KRACHJÁIG

Az egykori forrongó Balkán pénzügyi zsenije, lezárta magánpalotája vaskapuit is

Bukarest, szeptember 9
Öreg, hajlotthátú, nagyszakállu, szonoru zsidóarc néz le arról az elsárgult fényképről, amit ma délután mutattak meg nekem. Léb Berkovitz, a milliárdos vagyonnal rendelkező Berkovitz bankár-dinasztia megalapítója fekete rituális bársonykalapban, kissé riadt tekintettel néz szembe velünk. A pajesze ringó csigákban simul a szürke halántékára, hosszú szakálla valószínűleg a fényképezés kedvéért van simára fésülve. S a riadt tekintet is kétségtelenül csak azért ült a fényképezés alkalmával a híres bankár-dinasztia megalapítójának az arára, mivel életében talán először ez alkalommal nézett szembe a fényképező masina lencséjével.

Egy fantasztikus karrier kezdete

— Ruhakereskedő volt az öreg Léb Berkovitz, tiszteletreméltó, nagyon jó hírnévnek örvendő ruhakereskedő. Rendesen, nagyon becsületesen dolgozott és így alapította meg azt a kis vagyonát, melyből aztán kivirágzottak a Berkovitz milliók...

Igy szól az a hivatalos információ, a mit a bukaresti zsidó hitközség vezetői-kára, Schweig ur adott a Berkovitz-dinasztia alapítójáról, amikor hozzá fordultunk.

— Az öreg Berkovitz ruhákkal kereskedett. Vett és eladott. És ha a régi Bukarest lakói közül valaki megszorult, akkor kaphatott néhány lejt a zálogban ott hagyott ruháira is. Később az öreg Léb már nemcsak ruhákat fogadott el zálogba, hanem aranyórát, ékszereket, dísz tárgyakat, török kézművesek által készített züsttűkröket, melyeknek akkoriban nagy keletjük volt, magastalpu ezüst gyertyatartókat, bizánci ötvösműveket. Aztán egy napon valaki bevitt a Strada Carolbeli boltocskába egy szalaggal útkötött papircsomagot.

Értékpapírok voltak a csomagban. — Bankrészvények. Az öreg Léb Berkovitz megtapogatta a színes papírokat, körül-szaglászta. Ez volt az első banküzlete, a

Megállunk a Strada Carol egyik széles tagolt földszintes háza előtt. Ma fényes üzleti portálok, hatalmas cégtáblák borítják az alacsony épületet.

Ebben a házban nyitotta meg Léb Berkovitz alig ötven évvel ezelőtt az üzletét. Eleinte csak a legidősebb fia, az élelmes Elly segített neki az üzletben, aki még ekkor tizenöt éves, sápadt arcú legényke volt. Ahogy a többi fiai felnőttek és elérték a tizenötödik élet, sorra bekerültek az üzletbe. Így szivta fel a kis Strada Carolbeli üzletcske a Berkovitz familiát és pár évvel később az öreg Léb Berkovitz a három fiával, Elyvel, Adolfal és Max-szal együtt ott állt a pult mögött és...

Ötven év telt el azóta.

mit a bankár-dinasztia megalapítója lebonyolított. Ez az üzlet fényesen sikerült. Ez még az orosz-török háború befejezé-

BERKOVITZ ELY

se előtt történt és alig pár héttel később, amikor Románia egészen váratlanul beleavatkozott a háborúba és a román csapatok pár héttel később győztesen érkeztek vissza Bukarestbe, a papircsomagban vásárolt színes papírok huszszoros értékükre emelkedtek.

Kezdődik a bank

Ezzel a Berkovitz familia sorsa eldőlt. Az öreg Léb Berkovitz megérezte, hogy ezekkel a színes papírokkal sokkal kiadósabb üzleteket lehet lebonyolítani, mint az ócska ruhákkal, az ékszerekkel, kőszötyűkkel és török dísz tárgyakkal. Pár hét alatt kitisztították az üzletet az ócskaságoktól és az öreg Léb három szorgalmas fiával együtt teljesen rávetette magát a banküzletre. Illetve az, ami egyelőre abban a félhomályos üzletben történt, még nagyon távol állott a mai értelemben vett banküzletektől. A Ber-

kovitz-féle pénzváltó boltban az egymás mellé állított vitrinekben kaphatók voltak az összes balkáni arany és ezüst érme, a török piasztérek, a görög drachmák, a nagy ezüst rubelek. Régeiretű vasládában őrizték az osztrák Mária-Terézia tallérokat, ami hosszú ideig szinte állandó értékű aranyérem volt a Balkánon. Egyaránt tisztelték az osztrák császárnő képével díszített, tompa sárga fényben csillogó érmet az albánok és a törökök, az oroszok és a görögök.

Berkovitzék megszerzik a Nemzeti Bank részvényeit

Abban az időben Bukarestben seregestől voltak találhatók ilyen pénzváltó boltocskák. Legtöbbnyire görögök foglalkoztak ezzel a mesterséggel. Zarafik-nak nevezték őket. Annyian voltak, hogy külön utcát neveztek el róluk. A Strada Lipsani egyik mellékutcáját még ma is Zarafi-utcának nevezik. Ilyen zarafi volt az öreg Léb Berkovitz is a három fiával. Mellette egy-két év leforgása alatt a Berkovitz-féle pénzváltó üzlet már teljesen kifejlődött, már kezdte felvenni a valódi bankház jellegét. Megtörtént az első nagy üzlet, mely szinte ökölcsepárszerűen nőgatta előre a bankár-családot a megkezdett uton. Léb Berkovitz, aki

már megérezte, hogy ebben a szakmában csak az viheti valamire, akiben megvan a hazardirozás merészsége, egy az akkori időkben egészen rossz és biztos vesztésnek látszó üzletbe fektette be vagyona legnagyobb részét. Léb Berkovitz vásárolni kezdte a Nemzeti Bank részvényeit.

A többi bankárok, akik ugysem nézték jó szemmel a nagyszakállu, pajeszos zsidó-bankár betolakodását a bransukba, a markukba röhögtek. A Nemzeti Bank részvényeit halomszámra lehetett kapni, mert senkinek sem kellett. Külföldi bankárok nem bíztak ebben a balkáni államban, az egész Balkán forrongott és még senki sem tudta, hogy a haladók török oroszlán, mely még mindig göröcsösen markolt a román pénz felé, tényleg olyan súlyos sebekből vérzik, hogy bejósolt halála valóban bekövetkezik-e?

— Léb Berkovitz minden pénze el fog uszni ezen az üzleten! — mondták a nevető konkurrensok. — Aztán a három fiával együtt visszamehet az ócska ruhákhoz, ahonnan bankárkarrierje elindult.

De a valószínűtlennek látszó üzlet nagyszerűen sikerült. Románia független királyság lett. Léb Berkovitz pedig fő részvényese lett a román Nemzeti

Banknak. Amikor a bankár-dinasztia megalapítója alig husz évvel ezelőtt, 1908-ban meghalt, a Nemzeti Bank hatalmas koszoruját vitték az egyszerű rituális előírás szerint készült gyalulatlan koporsó után, melyben a hetvenöt éves Léb Berkovitz földi tetemeit szállították a zsidó temető felé.

A banküzletet az öreg Léb halála után a legidősebb fiu, Ely Berkovitz vette át.

A „szép színes papírok“ krachja

A Berkovitz bank, talán az egyetlen volt az összes bankok között, mely szinte betegesen óvakodott attól, hogy ipari vállalatokba fektessen be pénzt. Ely Berkovitz hagyományosan követte apja példáját: összevásárolta a szép színes papírokat, hogy aztán jóhaszonnal tovább adjon rajtuk. Nagyon megbízható és szolid feleknek pénzt adott kölcsön. És ha tulságosan összegyűltek a milliók a bank trezorjaiban, akkor a bank ingatlanokat vásárolt. Főképpen petroleum-földeket.

Most aztán váratlanul beütött a krach.

Berkovitz Ely, aki az apja halála óta majdnem két évtizeden át a Nemzeti Bank fő részvényese volt, sápadtan szaladt át a bankkormányzóhoz, — a két bank ott áll egymással szemben a Lipsani-utca sarkán — hogy segítséget kérjen bajba jutott bankjának. Bukarestben mindenki úgy tudja, hogyha Manoilescu a Nemzeti Bank kormányzója valamivel előkezebben, valamivel gyorsabb kézzel nyújtott volna segítséget, akkor a Berkovitz-bank minden zökkenő nélkül uszta volna át a nagy krizist. Csak találgatni lehet, hogy mi volt az oka a bankkormányzó tétovázó magatartásának.

*

Amikor legutoljára, alig pár héttel a krach előtt, felkerestük Ely Berkovi-

Ujabb incidens a csehszlovák-magyar határon

Prága, szeptember 9.

A Ceské Slovo mai száma újabb határincidensről számol be. Jakubovics Izsák legényemihályi gazda lovait a Ronyva folyóba vitte fürdetni. A folyó közepén vonul végig a csehszlovák-magyar határ. Bár Jakubovics vigyázott arra, hogy a folyó közepéig menjen a lovakkal, mindamellett a másik parton

örtállók katonák rávetették magukat, ütötték-verték és a csehszlovák parton át mintegy 400 méterre üldözték. Jakubovics számos sérülést szenvedett és sebesülése elég súlyos. A bántalmazott legényemihályi gazda azt vallja, hogy a katonák között két altiszt volt, akik a többieket biztatták és megparancsolták nekik, hogy őt verjék.

Tiltakozása ellenére kilencmillió erdőt erőszakolnak Szalonta városára

Nagyszalonta, szeptember 9.

Az egykor jobb napokat látott hajduváros lakossága körében felháborodást és elkeseredést kelt a temesvári tartományi kormányzó-ságnak az a határozata, melyel a város régi tanácsa által eszközölt dr. Jacob János-féle erdővételeit jóváhagyja. A régi tanács ugyanis,

kilenc millió lejért egy olyan erdőt vásárolt, mely a városnak egyáltalán nem jövedelmez semmit,

ellenben, szakértők szerint is évtizedek kellenek hozzá, míg az erdőt ki lehet termelni. Különben is az erdő nagyon messze van a város-tól, s óriási költségbe kerülne a kitermelt fa elszállítása.

A szakértők ilyen megállapítása ellenére, egy miniszteri „szakbizottság”, melynek megbízatása Jacob dr. részéről történt, kiszállván a helyszínre, azt állapította meg,

hogy az erdő prima, az üzlet kitűnő, a városnak szüksége van rá, tehát meg kell venni.

S e megállapítás alapján a temesvári kormányzó-ság az erdővásárlás mellett döntött.

együttal azt is hangsúlyozva, hogy az interimár bizottságnak nincs joga felelősséget be-adnia a régi választott tanács határozata ellen.

Dr. Popovici Radu ügyvéd, az interimár bizottság elnöke, válaszképpen erélyesen tiltakozik az erdő megvétele ellen, s a legutóbb megtartott tárgyaláson újból kiemelte, hogy a városnak, a mai nehéz viszonyok közt nincs szüksége erdőre, — inkább kenyér kellene, — arra pedig nem lehet egy várost kényszeríteni, hogy akaratá ellenére kilenc millió erdőt vásároljon. Személyesen is járt Popovici a kormányzó-ságon, hogy ott jobb belátásra bírja a hivatalt, de eredménytelenül, elkeseredetten tért haza és a szívalmalom harcot megunva, a lemondás tervével foglalkozik.

A város lakossága a legnagyobb elégtelenséggel fogadta ezt a fordulatot, a kilenc millió kényszerű kidobásának a hírért. Szalontán a föld emberei élnek, akiknek semmi szükségük erdőre, s nem is akarnak erdőműveléssel foglalkozni, legkevésbé pedig kilenc milliót, egyéb szükséges és hasznos befektetés helyett elpredálni.

Az ügynek egyébként még folytatása lesz.

2.000.000 horótvapenge

DIAMOND
REGISTERED

kerül naponta eladásra,
az egész világon.

INKÁBB VIDÁM MINT TÁRGYILAGOS RIPORT A MAROSVÁSÁRHELYI GAZDA- SÁGI KIÁLLITÁSRÓL ÉS KÖRNYÉKÉRŐL

Egy vakmerő vállalkozás!

Szekelyudvarhely, szeptember 8.
Végül is hosszas tanácskozás után úgy döntöttünk, hogy a kiállítással kapcsolatos Brassó-Marosvásárhely-Brassó távot autón tesszük meg.

A világ közvéleménye — melynek rövidesen tudomására jutott tervünk — megoszlott. Egyik rész wilkinsi-blöfföt emlegetett, a más rész azonban — szaképzett, kipróbált, komoly emberekkel az élen — lehetségesnek tartotta, hogy ha az ember és a gép egy nagy közös akarral összefog, sikeresen megküzdhet e hatszáz kilométeres ut nehézségeivel és ezekkel az utadói hovatfordítása körüli félreértésekkel.

A készülődés izgalmas napjaiban a világ minden tájáról kaptunk önzetlen és kitünő tanácsokat. Dr. Noa, az Erdélyből elszármazott világhírű orvosprofesszor, azt ajánlotta, hogy nemesebb gyomortáji szerveinket egy pár biztonsági öltéssel varrassuk a hasfalhoz. Cooper pilóta révén egy kipróbált soffőrhöz jutottunk, ki éveken keresztül mint hullámvast-kalauz kereste kenyerét s így a zökkenők neki nem lehettek bökkenők. Klammer német terepszakértó figyelmeztetett, hogy tartalék gummikát és autókalkatrészeket ne vigyünk magunkkal — pótkocsin se —, hanem inkább létesítsünk az útvonal megfelelő pontjain depókat, így könnyebb az utánpótlás. Depó-rendszer szerint haladt előre Shackleton is emlékeztetve délsarki útján, mikor motoros járművel kísérte meg eljutni a Sarkra. El is jutott. És bár neki annyival könnyebb volt a helyzete, hogy járattan uton haladt, mégis sikere reményét s kitaratást öntött belénk... Kissé diszsonáns hang volt a világsajtóban, hogy Lindbergh a győzelem praktikus oldalait hánytorgatva, le akarta szerelni a tervet. Kétség-

telenül bántotta hiúságát, hogy nem neki jutott eszébe e gigászi vállalkozás és nem lehetett részese az ut és az utadói fizető közti örök harc e diadalmas fázisának. Piccard professzor egy értekezést juttatott el hozzánk „Hogyan őrizhetjük meg hidegvérünket a legkétségbeesettebb pillanatokban?” címmel, Bethlen István pedig az ut időtartamát illetően nyilatkozott kissé rezignáltan — halló! nem designált: re-zig-nált — és azt a konkluziót vonta le, hogy nem érdemes tízéves kerülőt csinálni, legjobban az ember mindjárt, direkt, meg el — vadászni.

Az autógyárak egymást licitálták, hogy autót bocsáthassanak rendelkezésünkre. Végül is enyhe külpolitikai nyomásra egy nagy amerikai gyár ajánlatát fogadtuk el. E gyár kocsija egyesítette magában az autó gyorsaságát és a tank teplegőző konstrukcióját. A büszke technika remekbe-készült alkotása volt. Egy gombnyomásra szükség esetén valószínűsítő kórházzá lehetett átalakítani, felső világítással és nett kis műtőasztallal. Ha egy másik gombot nyomott meg teszem azt a haldokló, pillanatok alatt egy kis temető varázsolódott köréje, a hullákat egy automatikus szerkezet a földbe bocsátotta, sápadt őszirózsa nyiladoztak a hant körül s egy szomorufűz borult bánatosan a sirkőre, melyen ez állott:

„A haladás és az utadói nagy halottjai.

Megütötte őket a guta 1931-ben, egy az országuton áthúzó szakadékban, afölötti tőprengésükben, hogy az adók ötven százalékát miért hioják pont utadónak.

A közlekedésügyi miniszter szelleme lebegjen poraik felett”.

Az utazás

Végre elérkezett az indulás órája. Soffőrünk sápadtan foglalt helyet a volánnál; tagadhatatlan, mi is egy kis meghatottsággal járattuk körül szemcinket szeretteink és az érdeklődők aggódó tömegén. A szabóm hangosan zokogott, hiába vigasztaltam, hogy: ó, mesterem, mit változtatna az a kettőnk közt levő örök viszonyon, ha maradnék is? A kormány kiküldöttje rövid, de meggyőző beszédet mondott arról, hogy mindennek az okai a kisebbségi újságírók. A filmfelvevő gépek berregni kezdtek, több nő és egy nyugdíjas elájult — utóbbi miután a kormány összes nyugdíjkifizetési ígéreteit elfogyasztotta, az éhségtől — a nap lement, mi pedig nekivágtunk az utnak...

Már egy órája futhattunk, mikor az utitársam vészjeleket adott le. Egy zökkenőnél lenyelte égő szivarát. Gyorsan vizet itattam vele, mire a szivar sercegve kialudt. Ezalatt a soffőr kicserélte használhatatlanná zötyögött részeit: három kereket, két féderlapot, a motorházat, az egyik sárhányót és a hátulsó lámpát. Egyidejűleg először tettünk ünnepélyes fogadalmat, hogy autót semmi szín alatt nem szerzünk be.

Aztán tovább mentünk. Barótnál megvirradtunk, Oklándon megint megvirradtunk, Székelyudvarhelyen megint... de minek folytassam: az emberi akarat a végén mégis csak diadalmaskodott, győztünk! Nem mondom meg, mikor értünk be Marosvásárhelyre, úgy sem tetszenek elhinni. Csak annyit, hogy k. b. négyszer cseréltük ki az autó összes alkatrészeit, 24.815-ször emlegettük a közlekedésügyi miniszteriumot és a soffőrt a fele után revolverrel kényszerítettük a továbbutazásra, ami nem is csoda. „Tegye uram a kezét a gyomromra”, — mondta az ut utolsó szakaszán. — Odatettük. És tényleg, a soffőr szive a gyomrában dobogott.

„GALLIA” SELYMEK

BUKAREST, STRADA BĂRAȚIEI 2. I. emelet
PIAȚA SFT. GHEORGHE — Bejárat a folyosón.

támaszkodva egy autónak... talán pont defekt volt. Jó mi? egyetlen szerkesztőm... Szóval, pont neki volt támaszkodva egy defektnek, hanyagul és ragyogóan... Kék kosztium, barna harisnya... szerkesztő ur drága ne huzza kil... fehér filckalap... szerkesztő ur édes ne... piros masli volt... maximum husz... ne huzd édes... ez uton kértem... szerkesztő ur, szerkesztő ur!... szájj Madonna... mosoly... por, kanyar... Különb, különben tessék csak kihuzni: egy autókérlám volt.

A kiállítás

A bejáratnál jobbra árnyék volt és sör. A baloldal nem keltett ilyen kellemes benyomást: ott adták a jegyet és valami fuvószekerek a „Portici német” játszotta. Jobbról a kerítés mellett hosszan, hiába-való, átkozott szerszámok heverték: ekék, boronák, vetőgépek. Nem nézte senki. Azon túl egy tábla állott ezzel a felirattal: „Kis állatok”. Az utitársammal összenézünk, aztán nem mentünk be. Mi autóval jöttünk Brassóból...

A kert egyik szögletében galambok voltak kiállítva. Rengeteg fajta: páva, bucskázó, golyvás, pósta stb. stb. Csak egy fajta nem volt: az a bizonyos sült galamb. Nekem legjobban tetszett egy fehér, kényes, nem tudom bucskázó volt-e, de kék kosztü... pardon szerkesztő ur, pardon.

A galambok mellett vannak a méhkap-tárak. Egy hosszu ur lelkesen magyarázta az egyik kaptár előnyeit, egy rövid ur állandóan ezzel szakítja félbe az elő-adást: „Rentábilis? Aztán rentábilis?” A hosszu ur nem akarja tudomásul venni a rövid ur érdeklődését, de végül is előadó készsége lehervad, kezét ráteszi a rövid ur vállára, aztán őszinte, kicsit bosszus, kicsit nyers, afféle sörtekalapos hangon megkérdi: „Tessék mondani, ma mi a fene rentábilis?”

Megnyílt az angol parlament

MacDonal ismertette a pénzügyi válság okait

A munkáspárt nevében Henderson hevesen támadta a koncentrációs kormányt

London, szeptember 9.

Kedden délután háromnegyed 1 óra-kor nyílt meg az angol parlament ülése MacDonal miniszterelnök elnöklése alatt. MacDonal mindenekelőtt a parlament munkaprogramját ismertette s ezzel kapcsolatban megemlékezett az utolsó hetek eseményeiről. Ő még

junius 28-án, amikor Skóciában tartózkodott, megkapta az Angol Bank közlését,

amely arra figyelmeztette, hogy az állandó aranyvonás miatt a kormány pénzügyi nehézségek elé kerül. Julius 13 és 23 között ugyanis az Angol Bank kereken 40 millió font értékű aranyat vesztett és a hiány pótlására felvett átmeneti kölcsönöket augusztus harmadik hetében maradék nélkül mind felhasználta.

Az árfolyam biztosítására tehát újabb kölcsön felvétele vált szükségessé. A régi szocialista kormánnyal nem sikerült erre vonatkozóan megegyezni, mire az uralkodó megbízásából új kormányt kellett alakítani. MacDonal végül arra mutatott rá, hogy

mihelyt a jelenlegi válság elmúlik, újból meg kell vizsgálni a haborus adósságok és a jóváéltel kérdését.

A júliusi válság kimutatta, hogy még a nagy nemzetközi londoni pénzügyi központ is védtelenül volt kitéve a külföld követeléseinek.

A munkáspárt nevében, amely a kormánnyal szemben a legridegebb ellenzéki hadállásba vonult vissza, Henderson mondta el a nagy beszédet.

Heves támadást intézett a koncentrációs kormány ellen

A kiállítás legszebb része a népiipari cikkek: szőttek, kendők, párnahuzatok, faragott gyerekjátékok, mellények, a nép egyszerű, őszinte, tiszta, művészi elgondolása diszitéseivel. Székelyruhába öltözött lányok fáradoznak az eladás körül. De úgy látszik van idejük a huncutkodásra is, mert egyik társnőjük hátraa titokban felakasztanak egy „Fladó” céduláskát. Aztán az „eladót” küldözik ide s tova s kacagnak, kacagnak... Nekem a legjobban tetszett egy magas... Jó szerkesztő ur, ne tessék nyulni a „kihuzó” számszám után, de kijelentem, így nem lehet riportot írni. Ha a szerkesztő ur minden jót kihuz?!..

Egy kis asztalkán iparművészeti dolgok: tárcák, diványpárnák, babák, cigarettatartók, gyufatartók, mappák. Meglepető szépek és szomorúan olcsók. Készítőjüket megkértem, hogy hány darabot adott el? A hölgy furcsa mosollyal válaszol: „Egy darab „elment”. Egy iromány-tárca. Nem is elment, hanem — szégyellem is leírni — ellopták.

Üvegek, tükrök, csillárok, porcellánok közt jutunk megint ki a napfényre. Fogatok robognak, autók sziszegnek, kiabálás, zaj, élet, szín, kedv, optimizmus... „Csak éppen a gabona ára lenne leg-alább duplája”, — mondja egy ősz szemüveges finom arcú ur.

Nemsokára aztán, az árnyékos oldalon távoztunk.

És környéke

Már mint Marosvásárhely. Nekem valahogy szívügyem is. Tizeannyolcban itt katonáskodtam. Persze megváltozott, megvénült. Nini, ezen a parkon állított volt meg egy kedvesen és pozsgásan hüllyülő osztrák generális és amikor már minden veszve volt és idáig érzett a hullaszag, sajátkezűleg vágta le azt a kis „tiszt” övet, ami hátul összefogta a zubonyomat és ami önkéntesnek nem „gebüh”. Csodálkozom, hogy erre a helyre még nem állították fel az emberi butaságot ábrázoló szobrot. Egy osztrák generális térdig vérben, ollóval a kezében...

Hogy mit költöttem egy nap alatt? Alig valamit. Például: egy cipőpucolás, egy félvéka buza. Ebéd: háromvéka buza és kétvéka zab. Borotválkozás: két véka zab. Uzsona két véka, vacsora tíz véka gabona. Vacsora után: egy félvéka zab, buza és kukorica vegyesen. Ha mindent jól összehámozom, alig ment el több egy vagon buzánál. Ez igazán csekélység. Idegenben. És Marosvásárhelyen.

Aztán hazajöttem.

Persze, vonaton.

s főképpen az ellen tiltakozott, hogy a kormány csökkenteni szándékozik a szociális kiadásokat.

Churchill, a konzervatív párt nevében a szocialista kormánnyal azt vetette szemére, hogy

nem fogatosított óvintézkedéseket a pénzügyi válság elhárítására.

amelynek közeledtét már júliusban előre láthatta. A politikai és pénzügyi válság azonban korántsem mult el, hanem csak most kezdődik. Churchill ezután kifejtette, hogy a koalíciós kormány szükségessé látja a védővámok bevezetését. A brit ipar és a külföld bizalmának helyreállításáról azonban csak akkor lehet szó, ha a munkáspárt a legközelebbi választásokon döntő vereséget szenved.

A marosvásárhelyi rendőrség — és a sajtó

Marosvásárhely, szeptember 9.

Az utóbbi időben anomáliák fordultak elő a rendőrségen a sajtó informálása körül, amennyiben a lapok tájékoztatásával megbízott Ileanu komisár arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hivatalos idő nem alkalmas az újságírók fogadására és ezek „próbálják” őt elcsipni a korzón, ott szóbaáll velük. Ileanu komisár sajtós felfogásában ugyilá szik megfelekedezik arról, hogy a rendőrség és a sajtó egyformán közérdekű intézmények, és így működésük közelről érdeklő a nyilvánosság. Az újságírók most a rendőrprefektushoz fordultak, aki a jövőben személyesen fogja informálni őket az eseményekről.

TANÜGYI RIGMUSOK

Tóni a tanítók ura
S e választás nem is fura
Az lehet ebből levonni
Ó duplán tud Toni-Toni!

★

A tanítók sztrájkba lépnek
Ezt hívom változó népek
Aki ábcét betűzött
Hirtelen egy célt kitűzött!

RITKASÁGI!

Már sehohsem őriznek fezt
S azért hallom meglepve ezt
Hogy Finkelstein Marcell neve
Bukarestben fezt-ör leve!

NEMES FERENC

Most már végre tudjuk, hogy

Jorga miért nem áll szóba a közönséggel

Ingyen csücsül a miniszterelnöki bársonyszékben!

Válasz Maniu szovátai nyilatkozatára

Bukarest, szeptember 9.

Amikor valamelyik miniszterium hivatalos kommuniké ad ki aktuális kérdésekről, több eshetőséggel kell számolni. Vagy igaz valami és akkor le kell tagadni, vagy pedig nem igaz valami és akkor meg kell cáfolni. Van még egy harmadik eshetőség is, amikor a hivatalos kormánykommuniké közzététele szükségessé válik. Erre az eshetőségre iskolapélda az a hivatalos nyilatkozat is, amelyet a miniszterelnökség sajtóosztálya küldött meg ma a fővárosi lapoknak.

A miniszterelnökségi kommuniké kiadását Maniu szovátai nyilatkozatának az a része tette szükségessé, ahol a volt miniszterelnök az újról megállapítja, hogy:

67.500 lej havi fizetésért kötele a közönség rendelkezésére állani.
Erre válaszol a kommuniké a következőkben:

Maniu Gyula, mint miniszterelnök, 67 ezer 594 lej fizetést vett fel havonta. Ezzel szemben Jorga, mint miniszterelnök semmit sem vesz fel fizetésekként számlára a költségvetésben sincs miniszterelnöki fizetésekként fedezet felvéve.

Ugy-e, nyájas állampolgár, aki már lemondott arról a reményedről, hogy valaha is bejusd a piros bársonyszékek mennyezetébe, milyen ragyogó e hivatalos nyilatkozat logikája? Amely mély részvétellel állapítja meg, hogy Maniunak 67.594 lejért kutya kötelessége volt minden ügyes-bajos pasással szóbaállani. Amely büszkén és hivalkodva vágja oda az országnak az önzetlenség és áldozatkészség ragyogó példáját, mondván, hogy szegény Jorga, aki csak úgy passzióból, nemes kedvtelésből, hazafiságból, miniszterelnök, egy vasat sem kap, csak nem lehet arra kötelezhető, hogy állampolgárt is engedjen maga elé? A logika ragyogó, de mellette árnyékként hunyászkodik meg a fogas kérdés:

Miért is ül akkor a miniszterelnöki bársonyszékben a professor ur, aki mint közoktatásügyi miniszter bizonyára megkapja azt a kis éhbért és mégsem áll szóba a közönséggel? Várjuk az állampolgárok millióinak kíváncsiságát kielégítő választ, ezuttal a közoktatásügyi miniszterium hivatalos kommunikéjéről.

ternyi távolságra repítette a súlyos kazánt, amely Filip Vasile ör lakására zuhant s abban megölte a baktek három gyermekét. — Ugyanekkor Blum Salamont is messze elvette és darabokra tépte az explózió, amelytől maga a gépész, Popescu Mihály, csodálatosképpen csak kisebb-nagyobb sebesüléseket szenvedett. A hatóságok élén azonnal megjelent a katasztrófa színhelyén Gorovei főügyész, hogy bevezesse a vizsgálatot a felelősség ügyében.

Az erdélyi ősz

— A munkanélküliség nem bűn és mégis a hüvösön ülök...

— ISMÉT BAJ VAN A NAUTILUSSAL. Kopenhágából jelentik: A Nautilus kedden a Spitzbergákon levő Advent öbölbe érkezett. Szakértők véleménye szerint a tengeralattjáró annyira megrongálódott, hogy bajosan térhet vissza Amerikába.

— MEGAKADÁLYOZTAK A BIHARMEGYEI DIÓTERMÉNY KÜLFÖLDRE SZÁLLÍTÁSÁT. Nagyváradról jelentik: Egy legújabb kiadott miniszteri rendelet valósággal lehetetlenné teszi a biharmegyei diótermés exportálását.

— SZÁSZVÁROSON BEMUTATJÁK, HOGYAN KELL VÉDEKEZNI GÁZTAMADÁSOK ELLEN. Tudósítónk jelenti: Érdekes kísérletet fog végezni szeptember 13-án a szász városi önkéntes tüzoltóegyesület. A város főterén gyakorlatilag be fogja mutatni, hogyan kell védekezni esetleges gáztamadás ellen. Külön előadás ismerteti az ipari üzemeknek a gáztamadás elleni védekezését, valamint általában a gázálarc használatának módját. A kísérleteken megjelennek a különböző szakkörök, hatóságok, valamint a „Vörös Kereszt” képviselői.

— KAZANROBBANÁS NÉGY HALÁLOS ÁLDOZATTAL ÉS EGY SEBESULTTAL. Bucsauból jelentik: Rettenetes szerencsétlenség játszódott le tegnap délelőtt a Blum-testvéreknek a város közelében levő petróleum-fiumintójában. Az egyik tulajdonos, Blum Salamont jelenlétében egy új kazánt próbáltak ki, minthogy azonban a manométer hibás volt, mit sem sejtve, nagyobb göznyomást adtak, mint amennyit a kazán ellenállóképessége elbírt, aminek következtében a kazán felrobbant. A robbanás olyan hatalmas erejű volt, hogy alapzatáról mintegy száz mé-

portálását. Különösen Belényes és Élesd lakosságának jelentős exportikke a dió, amelyből Németországba és Párisba többszáz vagont szoktak ilyenkor öszel kiszállítani. A megszorító intézkedések természetesen az egész országra vonatkoznak.

↓ Befejeződött a magyarországi ötnapos kerékpárverseny. Budapestről táviratozzák: Az ötnapos kerékpárverseny befejezést nyert. Abszolút győztes Liszkay (BSE). Második Nemes (Postás), harmadik Segatto (olasz).

↓ A budapesti ESC atlétikai versenyének fontosabb eredményei. Budapestről táviratozzák: 100 méteres síkfutás: 1. Hermann (FTC) 11.4 mp. — 1500 méteres sík: 1. Govrik (Beac) 4 perc 10 mp. — 4-szer 200 méteres staféta: 1. BEAC csapata 1. perc 34.6 mp. — Diszkosz: 1. Kiss 41.50 m.

ALLAMI DISZHINTÓK TEHERAUTÓK PÓRÁZAN

Nemrég ép olyan különös, mint festői menet vonult Stockholm utcáin végig. Magaskerekű, rozszant állami diszhintókat vonszoltak, nem lovak, hanem teherautókat. A király rendeletére a hágai nyári palotából szállították át őket a lovassági kaszárnyába. Gusztáv Adolf trónörökös legidősebb fia teszi át nyári székhelyét a hágai palotába, amelyet evégből modernizálnak, anélkül, hogy történelmi jellegén csorbát ütnének. Minthogy azonban az istállóknak helyet kell szorítani a sok autónak, a régi diszhintókat elszállították.

★ ROSHASÓNOI (UJÉVI) ISTENTISZTELETEK A BRASSÓI ÁRVAHÁZ-UTCAI ZSINAGÓGÁBAN. Szeptember 11-én, az ünnep előestéjén, délután 5 óra 45 perckor, 12-én és 13-án, az ünnep mindkét napján: reggeli ima (sacharith) délelőtt 7 órakor. Thóra kiemelése 8 óra 30 perckor. Hítszónoklat mindkét napon délelőtt 10 óra 30 perckor. Mincha ima délután 4 órakor. Szombaton, 12-én, esti ima 6 óra 30 perckor. Pénteken, 11-én, szelichoht, hajnali 4 órakor. (e)

★ BABITS MIHÁLY: A TORONY ARNYÉKA. Babits Mihály sokoldalú művésze a magyar versben éppúgy új utakat tört, mint a magyar prózában. Most, hogy új novelláinak gyűjteménye: A torony árnyéka, megjelent, csodálva látjuk, milyen virtuóz hajlékonyságra, milyen gazdag színességre, milyen sokrétű szellemiség kifejezésére alkalmas a magyar nyelv s milyen európaian kulturált és mély Babits Mihály próza-művésze. A földhöztapadt naturalizmus ma már a múlté, talán még inkább, mint a fellegekbenjáró romantika. — s Babits művésze mindkét végtelétl idegen. A valóság úgy jelenik meg ezekben a novellákban, mint a valóság feletti világ vetülete; amögött, amit látur' mindenütt ott van az, ami láthatatlan, ami csak a művész szeme lát meg. S a legmagasabb művészet ezt a két világot egyszerre láttatni: a toronnyal együtt az árnyékát. Babits Mihály új kötetében egy sor olyan

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk. Kolozsvári Népbank és Zalog Hírelintézet R. T. Szép-ucca 1. Szg

novella van, amely a magyar, sőt az európai prózairás legfelső szintjén áll s éppen ezt a könyvet minden olvasónak ismernie kell, a kit kulturánk mai állása nem hagy érzéketlenül. A szép kiállítású, vaskos kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg, ára 170 lej. Kapható minden könyvkereskedésben.

— ELTEMETTÉK IZABELLA FÖHERCEGNŐT. Budapestről jelentik: Ma délelőtt tízenegy órakor a Mátvás-templom kriptájába nyugalomra helyezték Izabella főhercegnőt, Frigyes főherceg feleségét és Albrecht főherceg anyját. A temetésen a szorosán vett családtagokon kívül megjelent Alfonz spanyol exkirály, Horthy Miklós kormányzó és neje gróf Károlyi Gyula miniszterelnök, Stefánia főhercegnő, Rudolf trónörökös özvegye, valamint képviseltette magát Oszkár porosz herceg révén Vilmos német excsászár és Hunyady József gróf révén Zita exkirályné is. A gyászteremtést Nemes Antal címzetes püspök celebrálta, majd hat arisztokrata vitté vállán a koporsót a kriptához. — Alfonz spanyol exkirály ma este hagyja el a magyar fővárost.

A SÖRFOGYASZTÁS ÉS A RADIO

Egy külföldi sörgyárban rájöttek annak az okára, hogy miért hanyatlak az utóbbi években állandóan a sörnek hordóból való fogyasztása és miért növekedik ennek arányában a palacksör fogyasztása. Evi jelentésében rámutat az okra, amely nem más, mint a rádió. Minél népszerűbbé válik, annál több ember marad odahaza a lakásán, hogy az előadásokat hallgassa. Nehogy azonban a sört nélkülözniök kelljen, palacksört vásárolnak. Ennek következtében egyre kevesebb ember fogyasztja el a sörtét vendéglőben vagy kávéházban.

Elhalasztották a kémkedési per felebbviteli tárgyalását

Bukarest, szeptember 9.

A II-ik hadtest hadbíróóságának revíziós tanácsa ma foglalkozott az Aradi-féle kémkedési per elítélteinek felebbezésével, amelyet az elsőfokú ítélet ellen nyújtottak be. A revíziós tanács a védők előterjesztését nem találta kellőleg megindokoltnak és ezért a felebbviteli döntést két héttel elhalasztotta. A per két elíteltje, akik két-kétévre vannak elítélve, visszavonták felebbezésüket.

VISSZAFELÉ SULT EL

— Ez az unalmas vendégünk sehogy sem akar elutazni. Mit lehetne tenni?

— Sürgönyözz a felesége nevében hogy látni kívánja őt.

— Azt már megtettem, de rajta is vesztettem.

— Hogy-hogy?

— Visszasürgönyözött a feleségének, hogy jöjjön el hozzánk ő is. (Hummel.)

VALTOZATOK

— Uj ruhája van a férjednek?

— Dehogy.

— Pedig valami olyan ujszerű van rajta.

— Hát persze: új férjem van. (Hummel.)

AZ ASSZONY SZAVA

Férj: Minden dolgot kétféleképpen lehet elvégezni.

Feleség: Igen, ugy, ahogy te szoktad, — és helyesen. (Humorist.)

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mal bizonytalan időben és gazdasági krízisben aranyjárdékba fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank aranydollarban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál

GERMANIA, NG. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Gyakornok

azonnal levéttetik, fizetés ellenében.

JULIUS NEDOMA

CÉGNÉL

BRASSÓ, KAPU-UTCA.

— **ELOFIZETŐINK**, ha akármilyen nton fizetést teljesítettek, kísérjük figyelemmel, hogy a címkén feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadóhivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

— **LUGOSON MARAD EGYELŐRE A JEGYZŐKÉPZŐ KÖZIGAZGATÁSI SZAKTANFOLYAM**. Lugosi tudósítónk jelenti: Mint ismeretes, a múlt tanév vége felé a kormány elhatározta a lugosi és az aradi jegyzőtanfolyamok egybeolvasztását, azzal a szándékkal, hogy az így egyesített két tanfolyamot Temesvár székhellyel, közigazgatási főiskolává fejleszti. A terv megvalósításának azonban akadályai támadtak, úgy, hogy a kormány a most kezdődő iskolai évben egyelőre érintetlenül hagyja a korábbi állapotot és eltekint a jegyzőtanfolyamok Temesvárra koncentráálásának megvalósításától. Bár hírek terjedtek el országsszerte a lugosi és aradi jegyzőtanfolyamok megszüntetéséről, a valóságos helyzet az, hogy az illetékes hatóságok erre nézve mindeddig semmiféle rendelkezést nem kaptak és már meg is tették a szükséges előkészületeket, úgy a beiratások eszközésére, mint a tanfolyam adminisztratív és tanulmányi előkészítésére is. A tanfolyamra való felvételt megelőző kötelező vizsgák Lugoson, szeptember 10. és 11. napján tartatnak, a tanfolyamon pedig a tanítás október elsejével veszi kezdetét.

— **MÉG MINDIG TERJED LUGOSON ÉS KÖRNYÉKÉN A GYERMEKPARALIZIS**. Lugosi tudósítónk jelentése: A gyermekparalízis, amely, amint arról annak idején hírt adtunk, mintegy két héttel ezelőtt ütötte fel Lugoson a fejé, az egészségügyi hatóságok szigorú védelmi rendelkezései dacára állandóan terjeszkedik, úgy a környéken, mint a város területén. A félelmetes gyermekkor, amely eredetileg három esettől kezdődött, az elmúlt hét folyamán fokozódó erővel szedte áldozatait, akiknek száma ez idő szerint tizenegyre rug. A beteg gyermekek közül hat lugosi, öt pedig a Lugossal szomszédos *Satumic* községből való, akiket a lugosi vármegyei kórház epidémiológus osztályán tartanak ápolás alatt. A megbetegedések aggasztóan növekvő számára tekintettel, a közegészségügyi hatóságok a gyermekek bármiféle csoportos összejövetelét a legszigorúbban megtiltották, s úgy az óvodák, mint az elemi és középiskolák megnyitását, hatósági rendelettel, husz nappal hátrább tolták. A veszedelmes betegség lefolyása egyébként enyhének mondható. Halálozás eddig egyetlenegy esetben sem fordult elő.

— **HA OLCSÓN ÉS JÓL AKAR** utazni, váltsa a jegyeit „Európa” menetjegy iródban, Korona szálloda épületében. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. (eb)
— Az „Ord. 186.” számú autó sofförje illuminált állapotban elgázolta *Zakata* Endre soffört, akinek a kocsi a lábát törte el. — A városházánál nagyarányú tisztviselői létszámcsökkentés lesz. — Az állami adókat tüzzel-vasalással behajtják. A zálogtárgyakat kocsikkal szállították el az adózó felektől. Néhány aszszony megjelent az állami adóhivatalban és elkezdett hangon követelte, hogy adja vissza a hivatal az elvett holmikat. — A nyugdíjasok a legkésőbbi időre nyomorra küzdenek. Amíg Váradon már kiutalták a nyugdíjakat, addig Szalontán már négy hónapja nem fizettek a nyugdíjasoknak.

— **ÉVEK MULASZTÁSÁT** pótolhatja, ha résztvesz a 6 hónapos zongora-kurzuson, mely idő alatt tökéletesen megtanulhat dalokat játszani és kísérletet szerkeszteni. Tanfolyam kezdete szeptemberben. Azonkívül rendes zeneakadémiai oktatás. *Zakariásné Deák Lenke*, Brassó, Arvaház-utca 12. szám. (eb)

— **LEMOND A SZALONTAI IPARTESZTÜLET ELNÖKE**. Szalontáról jelentik: A szalontai ipartestület agilis elnöke, *Kiss Károly*, aki kiharcolta az ipartestület szanaszához szükséges másfélmillió lejes városi kölcsönt, lemond állásáról és el is költözik Szalontáról. Eltávazása határozottan vesztesége a város iparostársadalmának, melynek érdekeit mindenkor szászszálalékban védte meg *Kiss Károly*, aki városi tanácsosi minőségében is igen szép tevékenységet fejtett ki a közérdekében.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél** igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizet. A belorvosi klinikánok szerzett tapasztalatok szerint a *Ferenc József* viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A *Ferenc József* keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ne borotvapengét
kérjen hanem
követelje a

lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

„MUTASD FOGAIDAT S MEGMONDOM KI VAGY!”

Varsó, szeptember 9.

Mutasd meg a fogaidat s megmondom ki vagy! — ez a különös szállóige vált általánossá a legutóbbi varsói sztomatológiai kongresszuson, amelynek során a résztvevő tudósok több rendkívül fontos megállapítást tettek a fogorvosnak fiziológiai és pszichológiai vonatkozásaira nézve. A tudós lengyel fogászok számos érdekes előadást tartottak a fogorvos jellegzetes kialakulásáról, amelynek véleményük szerint különösen kriminológiai szempontból és az egyén személyazonosságának megállapítása céljából van komoly jelentősége.

Nem kevésbé érdekesek voltak azok a következtetések is, amelyet *Zelianszky*, ismert varsói fogorvos vont le a fogorvos külső képének az egyén jellemével való szoros összefüggéséről. *Zelianszky* tanár megállapította, hogy az ajkak eltérő mozgása, az állkapcsok szabása, főként pedig a fogak alakja, megannyi kifejezője az egyén jellembeli sajátosságainak. Kifejtette, hogy a nyílt, egyeneslelkű és őszinte emberek egyéni tulajdonságaihoz tartozik a barátságos mosolyra nyíló, vidám kifejezésű száj, mialatt a korlátolt felfogású egyének fogorvosát a legtöbb esetben eltakarják a többnyire duzzadt ajkak és az állandóan félig nyitva felejtett száj, amely az arcnak egy-egy kifejezője kölcsönöz. A zárkózott és bizalmatlan természetű ember szorosan zárt ajkai gondosan elrejtik a fogszort és még mosolygáskor sem nyílnak szét, *Zelianszky* tanár megállapításai szerint. A sürin egymás mellett álló fogak, az ugynevezett „egér-fogor”, közepes szellemi képességekkel megáldott egyének tulajdonsága. A tulhoszu fogak, a melyeket köznyelven „lófogaknak” neveznek, általában a bűnözők ismertetőjelei! — A nők, akiknek fogorvosától a metszőfogak erősen kiállanak, *Zelianszky* megfigyelései szerint öszszeférhetetlen természetű, házsárcodásra hajlamos egyének, akik semmi körülmények között nem méltók bizalomra. A női bűnözők között általában megfigyelések szerint a felső fogorvos patológikus elváltozásai voltak észlelhetők. Különösen a tolvajok fogaik mutatnak fel beteges körülményeket. A fogszu, vala mint a foggyökér más megbetegedései náluk mutathatók ki a leggyakrabban. Érdekes megállapítás továbbá az is, hogy a gyűlölködő és bosszúálló természetű nők fogai a legtöbb esetben fehérek és egyenletesek.

Az ugynevezett „komplikált jellemű” egyének fogorvosáról kijelenti a lengyel tudós, hogy azok rendszerint a rendszerlét valamivel hosszabbak, egyenletesek és szélességük hozzávetőlegesen egyforma. Az előre álló alsó állkapocs csöknyös természetű jellem.

Irodalmi hajlamu egyének és mindazok, akik fejlett esztétikai érzékkel bírnak, két féltűnően erős és a többinél aránytalanul nagyobb metszőfoggal rendelkeznek. A hegyes-fogu emberek általában véve becsületesek és jóindulatúak! Ha pedig a metszőfogak jóformán teljesen elfedik az alsó állkapocs fogorvosát, ez mindenkor őszinteség, tekintélytisztelet s megbízhatóság jele.

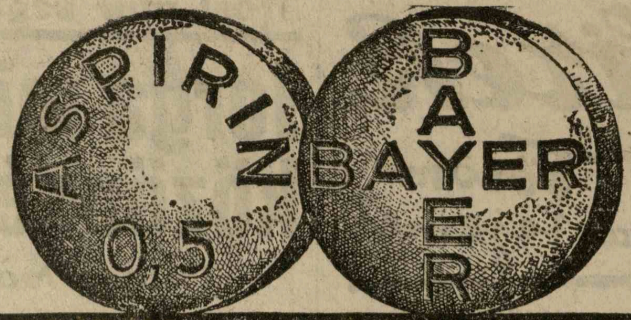
Hangsúlyozta *Zelianszky* tanár, hogy a fogak minden legcsekélyebb alkatrésze annyira jellegzetesen egyéni s fejlődésük egyénenként annyira változó, hogy a fogak a személyazonosság megállapítása, büntetőjogi szempontból is a legfontosabb tényezők egyikének mondhatók. A sztomatológiai kongresszus tagjai nagy érdeklődéssel fogadták a lengyel tudós fejtegetéseit és hír szerint *Zelianszky* tanár a közeljövőben előadásorozatban ismerteti új megfigyeléseit a lengyel egyetemi városokban.

(E. D.)

— **FÉLTÉKENYSÉGBŐL ELVÁGTA BARÁTJA NYAKÁT EGY TIZENKÉTÉVES PASZTORGYEREK**. Belgrádból jelentik: Ugy látszik, hogy a szelidség mintaképének tartott pasztorgyerekekben is rejtőzködhettek véres indulatok. Geletovci szerbiai községben egy tizenkétéves pasztorgyereket elvágta vele egykoru barátjának a nyakát. Letartóztatásakor beismerte, hogy tettét féltékenységből követte el, mert kislány ismerősük inkább akart barátjával játszani, mint vele.

— **AZ ISKOLÁS GYERMEK RÉSZÉRE** a csernovici „Trinaco” harisny- és kötöttáru-gyár legjobban bevezetett gyártmányait hozza: sporthoz és iskolába alkalmas gyermek-patentharisnyait és háromgyevedes zoknijait, minden életkornak megfelelő nagyságokban. A harisnyák színei megfelelnek az iskolákban előírt színeknek. Ha azt akarja, hogy gyermekei az őszi szezonra jól fel legyenek szerelve, kérje csak az elpusztíthatatlan „Trinaco” védjegyű gyermek-patentharisnyáinkat.

— **IPAROSOK TILTAKOZÓ GYÜLESE**. A hazai iparosság szeptember 13-án, vasárnap, az ország minden nagyobb városában gyűlést tart, amelynek programján az iparosság ismertet, de a kormány által el nem ismert sérelmei és panaszai szerepelnek. Ilyen demonstrációs tiltakozó gyűlést tartanak vasárnap a romániai kisiparosok országos szövetségei Brassóban is. A gyűlés délelőtt 9 órakor lesz a régi tanácsház üléstermében.

ASPIRIN-tabletták 20 és 2 darabos eredeti csomagolásban biztosítják a valodíságot

— **DICSŐSZENTMARTONI HIREK**. Tudósítónk jelenti: A kisküküllőmegyei Bogács községben a tifusz járványszerűen lépett fel. A beteget a megyesi kórházba utalták be. A községet zár alá vették és a hatóság részéről minden óvintézkedés megtörtént a járvány megszüntetésére. — A Dicsőszentmártonhoz közel fekvő *Adámos* községben veszett kutya garázdálkodott. A kutyát agyon akarták verni, az azonban a mezőn keresztül Borzás községbe szaladt és ott megmárt egy gyermeket. Borzásokon sem sikerült a veszett állatot ártalmatlanná tenni és így bejutott Dicsőbe, ahol egy férfi harapott meg. Itt aztán nagynehezen elpusztították. *Dr. Lebovits* Lajos járási orvos a megmárt embereket a kolozsvári Pasteur-intézetbe utalta, hová az agyonvert kutya fejét is felküldte. Dicső városára és a két községre szigorított ebzárlatot rendeltek el. — *Mikefalva* községben *Eperjessy Béla* malmából állandóan lopták a gabonát. A csendőrség hosszas megfigyelés után megállapította, hogy a tettes *Orbán József* odavetl lakos, aki a lopott gabonát a dicsőszentmártoni piacon elárúsította, Orbán ellen az eljárás megindult. — Az állami új vashid építkezésénél elvesztett néhány darab deszka. Az ellenőrzéssel megbízott *Avram Josif* utmester a deszkák ellopásával *Fábris Augustin* kőművest gyanúsította. A vita hevében a hatalmas termetű utmester úgy vágta pofon *Fábris Augustint*, hogy azonnal összeesett. A felvett hatósági orvosi látélet szerint *Fábris* 8 napon tul gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrségi jegyzőkönyvet *Russu* komiszár, a bűnügyi osztály vezetője, átküldte az ügyészségnek. — Az *O. M. P.* dicsőszentmártoni tagozatának elnöke jelenleg tartott intézőbizottsági gyűlésén tudomásul vették *dr. Pálffy Ferenc* ügyvéd kinevezését az interimár bizottságba.

— **A CSIKSZEREDAI RENDŐRSÉG SORRA BÜNTETI A PÉKEKET, MERT A KENYÉR ÁRÁHOZ SZAMITJÁK A KENYÉRBÉLYEG ÁRÁT IS**. Tudósítónk jelenti: Csikszerezében még mindig nem ült el a kenyérbélyeg rendszer körüli harc. — A törvény ugyanis határozottan kimondja, hogy a kenyérbélyegek árát a pékek kötelesek viselni. A csikszerezadi pékek természetesen minden lehető érvel felhoznak arra, hogy ezt a rendelkezést lerázzák a nyakukról és a kenyérbélyeg árát a közönség vállaira hárítsák át s így önkényesen felemelték a kenyér árát a bélyeg árával. Ez aztán arra készítette a csikszerezadi rendőrséget, hogy most a pékeket sorra, elég nagy bírsággal büntesse meg.

— **CSIKSZEREDAIK NINCSEN HŐSÖK EMLÉKOSZLOPA, NOHA GYÚJTOTTEK RÁ**. Tudósítónk jelenti: A háboruban elhalt hősök iránti kegyelet készítette arra az életben maradtakat, hogy emlékképe városokként és falvakként, ha csak teheték, megörökítsék. Csikszerezében is bizottság alakult ezelőtt két évvel, amelynek az volt a hivatása, hogy a háboruban elesett hősök emlékére egy szobrot, vagy más emléket állítson fel közadakozásból. A bizottság hozzá is látott a munkához és a mult év végéig össze is gyűjtött e célra közel 100.000 lejt. Ezt az összeget elégségesnek is tartotta a bizottság az emlékfelállítására s ezért érintkezésbe lépett az egyik marosvásárhelyi céggel, amelynek 50.000 lej előleget át is adott. A bizottság határozata szerint az emlékművet ez év májusában kellett volna felállítani, de még a mai napig sincs kész, felállításáról még szó sem esik. — Csikszerezeda egyes köreibe ezért elégedetlen ség van. A megye minden tehetősebb községe állított már a világháboruban elhalt hősök emlékére egy-egy emlékoszlopot, csak éppen a megye székhelye nem tudta megcsinálni még ezt, noha a szükséges összeg a lakosság áldozatkészségéből már együtt van. — A méltatlankodó körök jogosan teszik fel a kérdést, mit csinál a kiküldött bizottság és mikor lesz már emlékoszlop?

— **OLCSÓ AUTÓKIRÁNDULÁS** Szebenbe, teljes ellátással együtt, 500 lej. Jelentkezni lehet „Európa” menetjegyirodában, Brassó, Korona szálloda épületében, szombat délig. (eb)

— **A NAGYERDEMU KÖZÖNSÉG** szives tudomására hozom, hogy a brassói Korona-szállodában levő „Európa” menetjegyirodában vagyok alkalmazva. — *Wusinczky Ernő*. (e b.)

— **MEGKEZDŐDÖTT A BUDAPESTI TURISTAKONGRESSZUS**. Budapestről jelentik: Számos külföldi turistaszervezet és különböző egyesületek kiküldöttjei jelenlétében, tegnap kezdődött meg az első nemzetközi turistakongresszus. A megnyitás ünnepélyes aktusát *Zsitvay* igazságügyminiszter végezte, a Testnevelés Házának dísztermében.

— **A VAKOK VILAGPARLAMENTJE** Newyorkban egy idő óta különös és megható kongresszus ülészik. Hoover elnök kezdeményezésére jöttek össze a világ összes vak embereinek képviseletében, akiknek számát körülbelül öt millióra becsülik az értekezlet résztvevői, hogy megvitassák azokat a módokat, amelyek sorsszerű enyhítésére alkalmasak. Kivülük száz száz tudós pedagógus és szociológus megjelent tanulmányozás céljából. Az értekezleten résztvevők közül elsősorban érdemel említést a híres *Keller Helén*. Kivülük a feltűnést keltenek még a francia *Pierre Villey*, a német *Strehl Károly*, a délamerikai *Raverát*, az olasz *Nicolodi* és az angol *Fraser*. *Pierre Villey* egyetemi tanár lett a kongresszus elnöke, annak ellenére, hogy már négyéves kora óta vak.

— **MIT KELL A SPORTELŐNK SAJÁT TESTERŐL TUDNIA?** Irta: *Dr. Kellner Dániel*. A sportok mind nagyobb és nagyobb tért hódítanak, — fontos tényezőjévé váltak az egészség, munkaképesség, életkor stb. stb. fontos kérdéseinek. A laikus sportoló azonban a legnagyobb bizonytalanságban volt a legfontosabb kérdésekkel szemben, — milyen sportot és milyen mértékben üzzön, hogyan táplálkozzék, milyen tulajdonképpen az emberi test felépítése és működése stb. stb. Ezen és minden felmerülő kérdésre felel meg *Dr. Kellner Dániel* könyve, amelynek lényegpótló voltát semmi sem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy rövid idő alatt már második kiadásban jelent meg. Ezen munka nélkülözhetetlen tanácsadója minden sportlónak, részletesen kitér a táplálkozás, a anyagcsere, az idegrendszer, a légzés, az izomrendszer, a szív és vérkeringés ismertetésére, mindenütt figyelembe véve azonban hogy tulságos tudományossággal ne terhelje olvasóit, hanem rendkívül élvezetes és könnyű stílusban, csakis a legpraktikusabbat, de a legérdekesebbet nyújtja. Miután testünkkel megismertett, részletesen kitér az egyes sportágakra, vízi sportok, turázás, téli sportok, a létika, lég- és napfürdők, tornázás stb., mindenütt megadva az egyes sportokra vonatkozó külön utasításait és praktikus orvosi tanácsait. A munka mindenütt tekintettel van a nő és férfi testének felépítése közötti különbségekre. Nemesak sportolók, hanem mindenki, aki egészségét, a fiatal kor erejét, testi és szellemi épségét még az öregkorban is megtartani akarja, hasznonnal forgathatja ezen művet. Nélkülözhetetlen minden szülőnek, nevelőnek és mindazoknak, akikre a fiatal generáció testi és szellemi vezetése van bízva. A munka hasznát és értékét nagyban emeli az a körülmény, hogy rendkívül gazdagon illusztrálva, 42 ábra és egész oldalas műmelléklettel jelent meg, melyhez mellőzve párosul a kifogástalan papír és nyomdai kiállítás. — A több, mint 200 oldalas könyv ára 99 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvszálalában.

— **SZALONTAI HIREK**. Szalontai tudósítónk jelenti: *Bogyó Zoltán* 18 éves fiura *Torma János* szőlőskerti őr fegyverével rálőtt. A fiu testébe huszonöt sörét fordult be. Életveszélyes állapotban szállították a kórházba.

— **JÁTEK A REVOLVERREL**. Dicsőszentmártonból jelentik: *Pop* Vasile nyugalmazott adótárnok Csüdötelnék levő házában majdnem emberéletet követelő szerencsétlenség történt. Az adótárnok aktív százados fia szabadságát szülei körében töltötte el. Tiszteletére a rokonok és az ismerősök összegyűltek vasárnap délutáni beszélgetésre. A másik szobában tartózkodott a 18 éves *Pop Otilia*, akit a rokonok, *Todoran* Nonic dicsőszentmártoni banktisztviselő át akart hívni a vendégek közé. — Ugy látszik, hogy a hirtelen ajtonyitásra *Pop Otilia* megijedt és bátyja revolvere, amely történetesen a kezében volt, hatalmas dürrénessel elsült és *Todoran* Nonic véresen esett vissza az első szobába. Szerencsétlenségükre lovas-kocsijuk nem volt otthon s a sebesültet csak marhaszekérral tudták beszállítani a dicsőszentmártoni kórházba. Az azonnal megijedt orvosi vizsgálat megállapította, hogy a golyó a jobb oldalon hatolt be a tüdőbe és ott megakadt. *Todorán* állapota nagyon súlyos.

Dr. ALESKE ANNA
Külföldön specializált, nagy praktisszal rendelkező szülészet és női-gyógyászat szakorvosa. — Modern kezelés, elektroterápiával, villanyfürdővel, diatermiával és sebészeti beavatkozásokkal. — Tisztviselőknak és iparosoknak kedvezmény. — Rendel egész nap.
Bukarest, Bulev. Maria 2. Bărătiel-szark.

10 perc a népszövetségi tanács elnökénél

Lerroux spanyol külügyminiszter optimista és bizik benne, hogy néhány esztendő múlva minden európai ország: köztársaság lesz

Genf, szeptember 9.

Lerroux spanyol külügyminiszter egyéniségén keveset változtatott az a körülmény, hogy ő elnököl az idei népszövetségi tanácsülésen. Ma is olyan kezesetlen modoru és tiszteletreméltó személy, amilyen fiatalabb éveiben volt, a míg egész lelkével a spanyol republika győzelméért harcolt.

Leültet abban a szállodában, ahol a spanyolokon kívül a francia, román, görög, lengyel és finn delegáció lakik és pillanat múlva már beszél a hazájáról, amely most nehéz napokon megy keresztül és a világ nagy bajairól, amelyeket az elnöklése alatt tanácskozó Nemzetek Szövetségének kellene orvosolnia.

— Hisz-e abban, hogy a Népszövetség jót tesz az emberiségnek?

— Igen, mert optimista vagyok és látom, mindenki megteszi a magáét, hogy a felmerülő nagy konfliktusok békésen intéződjenek el. Azt hiszem a mai események, amikor Schober és Curtius lemondtak az annyi port felkavart vámmiséről, mértőldkövet jelentenek az európai népek gyümölcsöző együttműködésére irányuló törekvések fele. Egy új szövetség fog létrejönni, amelynek egyetlen célja az európai nemzetek praktikus összmunkálkodása és amelyben sem a németeknek, sem az osztrákoknak nem lesz okuk megbánni, hogy letettek az annyi izgalmat kiváltott gazdasági Anchlussról.

Egy kis türelem és érezni fogjuk a Népszövetség jelenlegi munkásságának eredményeit.

— Nem fél-e, hogy lángrobbantják hazáját a szélsőséges törekvések?

— Ön a spanyolországi sztrájkra gondol ugyebár, a kommunisták agitációjára! Akármennyire is a spanyol köztársaság vesztét jósolják egyesek, nincs mit tartanunk a spanyol sztrájkoktól, mert ezeknek nem gazdasági, hanem pszichológiai előzményei vannak. A spanyol munkásság, nyolc esztendőn át nyugtá a diktatura keserves igáját, most hogy megizelte a demokrácia szellemét, néha elragadtatja magát szenvedélyeitől és apróbb kilengésekbe sodródik. Nincs ennél természetesebb dolog a világon...

— Gazdasági krízis?

— Van, de csak annyiban, amennyiben bizalmi krízis van. Az egész világ egy falu. Ha legyőznék Genfben a bizalmi válságot, megindulna a szabad vérkeringés, lenne hitelünk, pénzünk és nyugalomunk. Spanyolországban az ideiglenes kormány túlélte önmagát, szükséges hát, hogy mielőbb átadjuk a hatalmat az újonnan megválasztandó köztársasági elnöknek. Bár Alkala-Zomora nem tagja annak a négy-öt féle párt egyikének sem, amely a jelenlegi koalíciós kormányt alkotja, a spanyol nép hihetetlen csodálattal veszi körül és csak az ő személye jöhet számításba, amikor köztársasági elnököt választ az ország.

— Külügyiek?

— Nincsen semmiféle külügyi problémánk. Magunkévá tettük a Népszövetség politikáját és kollaborálni óhajtunk a többi népekkel. Köztársaságunk határain túl közelebről csak a Marokkó-kérdés foglalkoztat bennünket. Hogy milyen tennivalók várnak ránk Marokkóban, azzal éppoly kevéssé vagyunk tisztában, mint Franciaország, akivel afrikai gyarmatainkat illetőleg évek óta szoros kapcsolatot tartunk fel.

— Hogyan látja Spanyolország kormányát a jövőt?

— Közéletünk vezetőit e pillanatban kizárólag köztársaságunk konszolidálása foglalkoztatja. Magam javíthatatlan optimista vagyok és a legteljesebb reménnyel tekintek a világ boldogabb jövője felé, mert szent meggyőződésem, hogy a jövő a republikánus államrendszerekben élő országoké. Nemsokára be-

teljesedik Napoleonnak a jóslata, hogy valamennyi nép lerázza magáról a monarchista rendszert... Az emberi elme és tevékenység szabad kibontakozásának

csak a demokratikus lehetőségek felelnek meg... Ezért nem félünk a bolsevizmustól, sem a monarchikus mozgalomtól. Az előbbi nem vert még gyökeret hazánkban, az utóbbi meg teljesen elvesztette a talaját.

— A kapitalizmus nem töltötte még be a misszióját, de a bolsevizmus nem jelentene olyan haladást mostani állapotainkhoz képest, mint a republikánizmus az egyeduralkodás rendszerével szemben.

Bárha Lerroux optimizmusát a Népszövetség cselekedetekkel is igazolni tudná.

S. I.

Megdöböntő erkölcsbotrány Szatmáron

Luca Grigore mérnök ur fertőző betegségében is eljátszotta Don Juan szerepét

Előkelő urileány esett áldozatul a lelkiismeretlen fiatalembernek

Szatmár, szeptember 9.

Megdöböntő erőszakos merénylet tartja izgalomban Szatmár társadalmi köreit. A merénylet „hőse” egy Luca Grigore nevű CFR mérnök, szenvedő áldozata pedig egy szatmári, nagyon előkelő család leánya.

Luca Grigore nemrég került Bukarestből Szatmárra, ahol az Unio-vagonyárban a vasut számára készített vagonok átvételével volt megbízva. — Luca mérnök rövid idő alatt bekapcsolódott Szatmár társadalmi életébe és így ismerkedett meg a szóbanforgó leánnyal is, akinek hevesen udvarolni kezdett. A leány szülei nem emeltek kifogást Luca közeledése ellen, miután szép pozíciója és biztos fellépése révén az ő rokonszenvüket is megnyerte.

Augusztus első napjainak egyikén Luca sétára hívta ideálját. El is indultak és már estefelé járt az idő, amikor Luca hirtelen megállt a szatmári villanegyed egyik háza előtt és azt mondta: — Nézze csak, ebben a házban nagyon kedves ismerőseim laknak, nem jönne fel velem meglátogatni őket?

A leány eleinte szabadkozott, de mint-hogy úgy gondolta, hogy csak rövid párperces vizitőről van szó, beleegyezett. A következő pillanatban Luca már el is tűnt a leánnyal az épületben.

A továbbiak csak most, néhány hétre rá derültek ki. A leány egyidő óta válságban buskomor volt. Egyik bizalmas barátjának vallatására végül is elmondta levertségének okát. Előadásából valóságos rémregény bontakozott ki.

Az emlékezetes augusztusi sétára tért vissza.

— En azt hittem, hogy csakugyan valami ismerőse lakik Lucának abban a házban, ahová behívott. Ez azonban nem

volt igaz. Alibéti szobát tartott ott fent, diszkrét célokra. Egyenesen odavitt be, ránkzárta az ajtót és... igen... erőszakkal...

A leány beteg lett. Egyideig titkolta, senkinek nem merete bevallani, borzalmas botránytól tartott. Nem is gyógykezelte magát. Később azonban a betegség súlyosbodott. Ágyba döntötte. A szülők elhívták a család házi orvosát és akkor — minden kitudódott.

A kétségbeesett család azonnal megtette a feljelentést a rendőrségen Luca Grigore ellen, erkölcstelen merénylet elkövetése és az egészségügyi törvény 296-ik szakaszába ütköző cselekedet miatt.

Luca mérnök azonban időközben visszautazott Bukarestbe. A szatmári vizsgálóbíró erre az ilfovi törvényszéktől kérte Luca Szatmárra való szállítását, a mi tegnap meg is történt.

Kihallgatása folyamán Luca egy bizonyítványt mutatott fel Nicolau bukaresti egyetemi tanártól, aki azt igazolja, hogy Luca klinikailag megállapítható nemi betegségben nem szenved. Marcus vizsgálóbíró ennek ellenére tovább folytatta a nyomozást és azonnali házkutatás megtartását rendelte el Luca szatmári lakásán. Ez a házkutatás döntő eredménnyel járt. Luca szobájában nagymennyiségű gyógyszert, közszeret és receptet találtak, amelyek azt bizonyítják, hogy Luca szatmári tartózkodása alatt — nemibetegség ellen kezelte magát.

Otórás kihallgatás után Marcus vizsgálóbíró elrendelte Luca mérnök őrizetbevételét, míg az előzetes letartóztatásról holnap döntenek. A mérnököt azonnal a fogház egyik cellájába vezették, ahol sir és ártatlanságát hangoztatja.

A mezőgazdaság válsága

Romániában minden hektár megművelhető területre 3000 lej adósság esik

36 - 38 milliárd lejre becsülik

az összes mezőgazdasági adósságokat

Bukarest, szeptember 9.

Románia mezőgazdasági életének pénzügyi része régebbi idő óta érzí sulyos hiányát egy olyan kimutatásnak, amelyből meg lehetne állapítani, hogy az ország területén tulajdonképpen mennyire is rugnak a mezőgazdasági adósságok. A statisztika hiánya miatt, nem lehetett megvalósítani a mezőgazdasági adósságok konvertálását, valamint ugyanezt sulyos nehézségekben ütközik a mezőgazdasággal kapcsolatban álló állami pénzügyi intézetek létrehozása is. Hosszas halogatás után most végre összeírták a mezőgazdasági adósságok egy részét. A földművelésügyi minisztérium kimutatása szerint a különböző állami intézmények által a mezőgazdaság számára folyósított hitelek a következőképp oszlanak meg:

A Nemzeti Bank 1930 szeptember 30-ig 502 millió 50.194 lej folyósított a mezőgazdaságnak a Creditul Funciar Rural utján 428 millió 519 lej, a Mezőgazdák Hitelintézetét utján 428 millió 519 lej, a Cassele de Imprumut pe Gaj utján pedig 261.472.210 lej, összesen tehát 1 milliárd 192.041.595 lej. E mellett a Creditul Funciar Rural saját tőkéiből folyósított

2.488.604.644 lejt, a Mezőgazdák Hitelintézetei 150.685.500 lejt, a Központi Szövetkezeti Bank pedig 3.999.730.921 lejt.

Összegezve a különböző mezőgazdasági intézmények által folyósított hitelek, megállapíthatjuk, hogy

az állami intézetek az elmúlt év szeptemberéig összesen 7.830.000.000 lej folyósítottak a mezőgazdáknak.

Ehhez hozzá kell számítani a földművelésnek a különböző bankoknál fennálló

adósságokat, amelyek az egész ország adósságát, amit a földművelésügyi minisztérium mintegy 20 milliárdra, becsül, továbbá a magánosokkal szemben fennálló adósságokat, mintegy 8—10 milliárdra emelkednek. S ha most mindezeket a számadatokat összegezzük, rájövünk arra,

hogy a romániai mezőgazdasági adósságok teljes összege mintegy 36—38 milliárd.

Tudott dolog, hogy Romániában 12 millió hektár megművelhető földterület van. Ha földterületenként felosztjuk a tartozásokat, akkor rájövünk arra, hogy minden hektár megművelhető földet 3000—3200 lej adósság terhel. Így néz ki tehát Románia mezőgazdasági életének adóssági kimutatása.

MEGNYILT AZ ISKOLA!

Az utolsó konfekciós, kötöttáru, gyermekharisnya és barettsapka újdonságok: „SOLAVICI” Bukarest, Lips-cani 37. „MONICA” Bukarest, Calea Victoriei 79. Ploesti, Sinaia.

A SZESZMONOPOLIUM

Brassó, szeptember 9.

A szeszmonopólium törvénytervezete tág keret, amely a kivitelnek és az életbeléptetésnek csak a vázát, gerincét adja meg. A keret kitöltésére a gyakorlat és a gyakorlati szempontok alapján kiadandó végrehajtási utasítás lesz hivatva.

A kérdés tehát az, hogy a gyakorlati szempontok hogyan fognak alkalmazást találni és hogyan fognak érvényesíteni. Ettől függ, hogy a szeszmonopóliumhoz fűzött remények egészségügyi és anyagi téren be fognak-e válni, vagy fiaskóval fognak végződni.

Az bizonyosnak látszik, hogy a szeszmonopóliumra szükség van. Szükség van rá közérkölcsei és főleg üzleterkölcsei szempontból, mert az az anarchia, amely a szesziparban lábrakapott, annyira aláásta ennek az iparnak a hitelét, tekintélyét és életfeltételeit, hogy a teljes elzúllás utjáról csak egy ilyen radikális reformmal lehet visszatérni azoknak a fontos feladatoknak a págányára, amelyeket az ország gazdasági élete nem nélkülözhet.

Az ország gazdasági élete nem nélkülözheti azt a szerepet, amelyet a szeszgyárak, beleértve a gabona, bor és gyümölcsfeldolgozókat, a termények feldolgozásánál és értékesítésénél, az állat-hizlalással és a földjavítással betöltenek.

Es természetesen nem nélkülözhető a szeszadó éveken át biztosra vett és most csaknem teljesen kimaradt milliárdos bevétele sem, épügy, mint a szeszgyárak és nagykereskedelem kétségessé vált kereseti adó-alapja sem.

Nehéz probléma azonban a monopolisztikai rendszer megalapozásának finanszírozása és a pénzügyi eredménynek az állam részére való biztosítása.

A monopol a szeszgyári üzemek nagy részének megőltését, vagy megőltését tetelezi fel, ami, — ha a volt magyar regalemegpáltás módján kamatozó kötvények kibocsátásával volna lehetséges. — a kérdés megoldását lényegesen egyszerűsíteni. A szeszgyáros is megelégedhetnének, ha a kétséges nyereségű gyár helyett, államilag garantált értékesíthető és biztos kamatozású kötvényeket kapna. A monopolium pedig a megpáltott gyárak berendezéseiből lépcsőzetesen felállíthatná gyümölcsstermő vidékeken a központi főzdeket, megszüntetve az ellenőrizhetetlen kisüstöket.

Ha a javaslatnak a számítása csak 4000 vagon belföldi fogyasztásra válna be, ez a monopoliumnak legalább 4 milliárd bruttó nyereséget jelentene a mai alig száz millióval szemben. Ebből az összegből a kötvények kamatja és törlesztésén kívül az állami költségvetés sok sebbe lenne gyógyítható. Kár lenne, ha ennek nagyrésze külföldre vándorolna, vagy hibás kezelés miatt valahogy elsikkadna és szomorú lenne, ha a nagy reform a kitűzött egészségügyi és közgazdasági célokat el nem érné.

Végül sok ezer existenciára nézve fontos, hogy a szeszfeldolgozó és a korcsmaipar a monopolium keretében kielégítő elhelyezést találjon.

Sz. A.

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ
Tel. 145

Ma kedden
„Kicsérélem a férjem”
Arvay szindarabja nyomán német, beszélő, zenés filmpreter **Trude Berliner, Szőke Szakáll, Igo Sym.**
Előzőleg: **Hetihirado és M. eky-Maus.**
Számozott helyek! Elővetel és előjegyzések naponta d. e. 10 óráig.

Következő műsorunk egy nagy sláger! Címe:
„Egy pezsgős éjszakán” (Kopftuber ins Gluck)
az utóbbi idők legjobban sikerült filmpretertje.
Parizsi valósággal forradalmasító tá.
Vig. Dübajos, lükte: ő tempójú és slágerekben gazdag.

Fellázadtak a lepratábor halálraiteltjei

Több leprás megszökött a táborból

Husz súlyos sebesültje van már a leprások lázadásának

Bukarest, szeptember 9.

Közel egy év óta semmi hír sem hallatszott a tichilesti lepratábor élőhalottjairól. Annakidején az ország közvéleményének élénk felháborodása mellett tárgyalta a sajtó azokat a rettenetes állapotokat, melyek a lepratáborban — ahol közel nyolcvan leprabeteget őriznek — uralkodott. A szerencsétlen, élve eltemetett emberek orvoshoz, kötözés nélkül szenvedtek el a legrettenetesebb emberi kínokat és kétségbeesve panaszkodtak, hogy éheznek, mivel a lepratábor igazgatósága nem gondoskodik kellő mértékben élelmezésükről. Az ország sajtójának együttes leplezése után az egészségügyi minisztérium végre hosszas huzavona után vizsgálatot rendelt el a dobrudzsai Tulchesti község melletti lepratáborban. Az egészségtelen, börtönszerű lepratábori leromboltatták és a leprásokat áthelyezték Tichilesti község mellett felépített új internálótáborban.

Azóta csend volt a leprások között. Illetve semmi hír sem érkezett az élőhalottak eme rettenetes kriptájából. Magas

kerítést emeltek a lepratábor köré. Őrség állott a tábor előtt és még a legkivételesebb esetekben sem engedték a kíváncsi idegeneket a leprások közelébe. Magas védőfalat emeltek a leprások és a külvilág közé és senki sem tudta, hogy mi folyik a lepratábor körülvevő magas kerítés mögött.

Ma a galacmezei prefektúrára megdöbbentő jelentés futott be a lepratábor igazgatósága részéről.

A lepratáborban lázadás tört ki és az első jelentések szerint a lázadásnak idáig husz súlyos sebesültje van.

Az időközben beérkezett jelentések szerint a leprások lázadása az alábbi megdöbbentő körülmények között zajlott le.

A leprások még idáig kideríthetetlen módon, dacára annak, hogy a szeszital élvezetétől szigorúan el vannak tiltva, egy liter cujkát szereztek maguknak.

A délelőtti séta alkalmával, amikor azt hitték, hogy az őrség kevésbé vigyáz rájuk, hozzáálltak a cujka felosztásához. Az őrségnek feltűnt, hogy a leprások izgatottan vitatkoznak az udvar sarkában és az

egyik felügyelő odarohant a leprásokhoz, hogy a cujkásüveget kicsavarja a kezükből. De ezek a szerencsétlen élőhalottak sem hagyták magukat. Rávetették magukat a felügyelőre és a következő pillanatban már kirobbant a formális lázadás. Az őrség tagjai vasbotokkal védekeztek a leprásokkal szemben. És kezdetét vette a legborzalmasabb ütközet, amelyet csak emberi fantáziával lehet elképzelni.

Ezek az eltorzult roncsok — a legnagyobb részüknek már nincs is emberi külsejük — emberfeletti elkeseredettséggel, puskakézzel, rohanták meg az őrség tagjait. Egy félóra harc után husz súlyos sebesült leprabeteget feküdt a véres tócsákkal tarkított tábor udvarán. A Dimineata jelentése szerint a sebesültek közül többen haldokolnak.

A harc után a lepratábor igazgatósága megdöbbenne vette észre, hogy a zendülés idején néhány leprabeteget az őrizet nélkül maradt kapun keresztül kiszökött a táborból. A galaci rendőrprefektúra széleskörű intézkedéseket fogantatott a megszökött leprások kézrekerítésére.

R. H., Carel. Nem lehet máskép törvényesíteni a gyermeket, csak, ha a nőt feleségül veszi. Esetleg még adoptálásról lehet szó.

05905. sz. előfizető. Ahány ház, annyi félcim az utadóra. Általában a kereseti adóalap két százaléka. Más szakvélemény szerint a fizetett kereseti adónak a 4.5 százaléknak kell lennie.

P. L. A nyugdíjas vasutasok általában nem kapnak szabadjegyet a külföldön, de kivételesen időnként mégis adnak, ha közvetlenül ama hivatalhoz fordul az illető, ahol szolgálatot teljesített. A nyugdíjasokra nézve ugyanis nincs kölcsönösségi egyezmény, minivan a ténylegesekre.

051514. sz. előfizető. Kizártnak tartjuk, hogy ilyen kikötés az alapszabályokban foglaltassék. Legfeljebb, mint a katonatiszteké, né, ilyen jellegű házassági kauciót kívánunk meg, de nem valószínű, hogy ez is az állás sine qua nonja lenne.

K. F. A nosztrifikálási rendelet a Monitorul Oficial 196. számában jelent meg. A közoktatásiügyi minisztérium idevonatkozó határozatának száma, mely ugyanott jelent meg 115.984-1951. 8-14.

S. E. Megbotránkozással vettük tudomásul, hogy az Ön 400 lejes nyereségét, melyet a 38.096. számú Sinistrator sorsjegyre nyert, a Comitetul Central Pentru Ajutare Sinistrator többszörös sürgetésre sem fizette ki, de még kétszeri reklamálására választ sem adott. Bukaresti szerkesztőségünk érdeklődni fog, hogy mi van a háttérben.

B. Z., Etéd! A katonaságtól mehet, ott nem csinálnak neki akadályt, de egyébként megindokolni, hogy kivel, miért akar kimeni Magyarországra.

Balázs. Dr. Bitay Árpád címe: Gyulafehérvár (Alba Julia), római katolikus papneveldő szeminárium.

Szesz. Resicán, a resicai műveknél.

Vasutas. A Serviciul T. arról értesít, hogy a Directia Generala rendelete értelmében semmi néven nevezendő felvételt, vagy kinevezést nem szabad eszközölni. Erről önt különben az ottani fűtőház utján is értesíteni fogják.

Gazda. Az utadót a kereset, a rendes adó alapján fizetik, tehát üzleti jövedelmek, házibérek, tisztviselői javadalmak, birtokok, stb. után. Állami tisztviselőknél az utadó változatlan, másoknál vármegyéik szerint különböző. Egyébként tabella szerint állapítják meg azt is. Ház-jövedelem után 3 százalékos az utadó.

B. L. Köszönjük szíves ajánlatát, de ott van állandó tudósítónk.

23151. sz. előfizető. Az ajánlatot meg fogjuk kapni az illető cégtől.

K. Tibor, egyetemi hallgató, Budapest. Kíváncságra készülünk közölni, hogy a Balázsfalva-tővisi állomások közt egy álrubát „vasutas” által ellopott értékes bőröndjét a tövisi állomáson szolgálatot teljesítő Nicora és Bobic detektívek rövid három óra alatt visszaszerezték önének, s a felkínált jutalmat (magyarul baksis) nem fogadták el.

D. N. Torda. A legnehezebb viszonyok és az emberek legbántóbb rosszassága sem eléged indok arra, hogy valaki faját, annak érdekeit, merő önzésből megtagadja.

B. B., Nagykaroly. Válaszoltunk, de, ugy látszik, a levél eltévedt. Most megismételhetjük, hogy b. ajánlatát köszönjük, de van más tudósítónk.

095204. sz. előfizető. Conducător Technia című szakiskola, Cluj. Négy osztályról szóló bizonyítvány. 4 évi tanfolyam, s ennek elvégzése után mehet a temesvári vagy bukaresti technikai főiskolára. Nagyon új építészeti főiskola van — érettségivel — Csernovicban.

F. F. Nagy igazságtalanság volna, ha a régi nyugdíjasok pontosan kapnák a nyugdíjukat, mikor az erdélyiek csak hónapok mulva, vagy egyáltalán nem. De lehet, hogy odaát sem kapják mindenütt egyformán, pontosan, mint ahogy Erdélyben is egy-egy helyen még az esedékes hónapban hozzájutnak a nyugdíjasok illetményeikhez, másutt pedig hónapokig kell várakozniuk.

L. I. Chibrituri Societatea A. S. R. Română, Bucuresti. Kreuger is megkapja e címen a levelet.

Pár napon belül a magyar hatóságok kiadják Sava Kornélt

Kolozsvár, szeptember 9.

Sava Kornél volt szigurancafelügyelő, aki ellen a fekete-szesz-panama ügyében való büntető részesség miatt vizsgálat indult, de ez elől Magyarországra szökött, tudvalevőleg megindították a kiadatási eljárást. Ennek következtében a magyar hatóságok, mint Budapestről jelentik, néhány nap múlva Sava Kornélt kiadják szolgáltatni a román hatóságoknak, melyek mindjárt át is adják a vizsgálatbíróknak.

Autósok figyelmébe!

AUTO-STOP

Alkatrészek bármely autómárkához állandóan raktáron, jutányos áron.

AUTO-STOP BUKAREST, Str. Lipsani 91/a

Január elsejétől megakarják szüntetni a közjegyzőségeket

Kolozsvár, szeptember 9.

Hamangiu igazságügyminiszter törvényegységesítő tervével kapcsolatban a miniszter tudvalevőleg azt is elhatározta, hogy 1952 január elsejétől valamennyi királyi közjegyzőséget is megszünteti. A közjegyzők e sérelmes szándék ellenében memorandumban mutatnak rá

arra, hogy az igazságügyminiszter akkor akarja megszüntetni ezt a fontos intézményt, amikor külföldön kiterjesztik a hatáskörét. Október 10-én egyébként a közjegyzők Bukarestben értekezletet tartanak és ez alkalommal élőlövél is tiltakozni fognak a miniszter szándéka ellen.

Borzalmas bűntény a detroiti magyar koloniában

Veres Rózália vendéglősné három férjet és hét szeretőt gyilkolt meg,

hogyan éltebiztosításukhoz hozzájusson

Mind a tíz áldozat kivándorolt magyar — Villamoszék vár a Hevesmegyéből Amerikába került bestiális asszonyra

New York, szeptember 9.

Borzalmas sorozatos gyilkosságot bizonyított rá a detroiti rendőrség a Detroit városban lakó Veres Rózália magyar vendéglősnőre. A hosszabb ideje folyó nyomozás előre megfontolt szándékkal, haszonlesésből elkövetett tizszerez gyilkosságról rántotta le a leplet. A gyilkosságok valamennyi áldozata is — magyar.

Veres Rózália tízévesen elhagyta a hazát, ahol a legtöbb magyar dolgozik. Itt hamarosan vendéglőt nyitott és behízelgő viselkedésével lassankint magához edesgette a magyar munkásokat, különösen a nőtlenekeket, akik szívesen jártak el a csinos asszony vendéglőjébe hazai kosztra.

A tízéves folyamán Veres Rózália háromszor ment férjhez — és mind a három férje meghalt. Ez akkor nem tűnt fel, tragikus véletlennek tulajdonították és csak annál több vigasztalója akadt a szép

özvegynek. Később feltűnt azonban, hogy mindazok a fiatal emberek, akiknek sikerült beférkőzni Veres Rózália kezébe, rövidesen eltűntek a vendéglőből és senki nem látta őket többet. Detroit azonban nagy város, azt hitték, hogy más vendéglőbe járnak vagy egyáltalában elköltöztek Detroitból.

Néhány héttel ezelőtt Veres Rózália néger legénye későn tért haza egy éjszaka a vendéglő konyhájába, amely hálóhelyéül is szolgált. A konyhából nyílt a vendéglősné szobája is, amelyben ezen az éjszakan a legújabb szerető, Márk István, is ott tartózkodott. A néger legény hirtelen arra lett figyelmes, hogy Veres Rózália a folyosóra hívja ki szeretőjét és ott megkérte, hogy menjen fel az odátámasztott létrán, hogy fent a villamosvezetéken valamit igazítson. Amikor a férfi a létra legmagasabb fokán volt, Veres Rózália egyszerre csak kicsapta lábával alóla a létrát, a férfi a magasból leesett

és a cementezett kövezeten szörnyethalt.

A néger legény, aki már régóta gyanakodott a vendéglősné, jelentette az esetet a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Rövidesen olyan adatok kerültek a nyomozó hatóságok birtokába, amelyek kétségtelenné tették, hogy Veres Rózália mind a három férjét és ezenkívül hét szeretőjét eltette láb alól, miután előzőleg életbiztosítást kötött velük a saját javára. A rendőrség alapos kihallgatás alá fogták Veres Rózáliát, aki eleinte tagadni próbált, később azonban megtört és mind a tíz gyilkosságot bevallotta. Megállapítást nyert ennek során az is, hogy az életbiztosítási összegeket kilenc esetben felvette és ezáltal hatalmas vagyonra tett szert. Az áldozatok kivétel nélkül magyar kivándoroltak voltak, akik beleszédültek az asszony csábításába. Nevekről egyelőre nem állnak pontos adatok rendelkezésre. A gyilkosságokat a bestiális asszony rendszerint úgy követte el, hogy áldozatai ételét megmérgezte.

A szenzációs bűntény az egész detroiti magyar kolóniát rendkívüli mértékben felizgatta. Bizonyosra vehető, hogy Veres Rózália a villamoszékbe kerül.

Szerkesztői üzenetek

V. S. előfizető. Nincs még új vasuti törvény.

Felsőföldi. Allammentő ideájával, hogy államjegyek bocsáttassanak ki, tíz millió polgár egyenként ezer lejt juttatván az államnak, forduljon a pénzügyminiszterhez vagy a Banca Nationalához. Mi gyengéknek éreztük magunkat e nagyszabású koncepció értékének és kivihetőségének a megítéléséhez.

K. D. Román állampolgároknak nem vonatkozik.

Gy. B.-né. Bizonny, nemcsak a mai viszonyokhoz, de a hasonló jellegű kiadványokhoz képest is jó drágán fizeti a könyvet és nem hisszük, hogy ma a feleárat megkapná érte, s lehet, hogy holnap, holnapután, a negyedárat is alig. De most már fizesse a részleteket és forgassa minél többet a lexikont, legalább ismeretek szerzésével egyensúlyozza a pénzübeli terhet.

H. I., Pui. Üzletekbe, reklámcéllra tán el lehet adni vagy iskolák állattani gyűjteménye részére. Hol van megírva, hogy csak kitömött baglyok után lehet tanítani, ha elevenek is rendelkezésre gunnyasztanak? — Egyébként azt hisszük, tudós professzorok is szívesen veszik meg a bölcsesség szimbolusát, a füles baglyot.

G. I., Medgyes. Legjobb volna hirdetni, hogy eladók, mert a szerkesztőség üzleti ajánlatokkal nem foglalkozik.

Javítóintézet. Szamosújváron (Gherla) van. A részletes adatokért tessék adofordulni.

Gyógyszerész. M. Oficial 196. számában a közokt. miniszter 115.984-1951. 8. 14. számú rendelete szól a diplomák egyenjogúsításáról.

T. I. Egytől ötévig terjedő szolgálat után három hónap a felmondási idő.

K. F. Önt 25 évi, egyfolytában teljesített szolgálat alapján a munkatörvény értelmében tulajdonképp 12 havi felmondás illeti meg, de persze nem ismerjük azt a viszonyt, melyben Ön a vállalatnál szemben van. Legjobb ügyvédet megkérdezni.

L. P. Tessék dr. Schweizer Albert orvosnak írni Strassburgba. Közlebbi címét nem tudjuk, de ez elég.

Remarque

Nyugaton a helyzet változatlan

Ez a könyv nem vád és nem vallomás. Csak beszámolás szeretne lenni egy nemzedékről, a melyet a háboru elpusztított, elpusztított még akkor is, ha a gránátok megkímélték. A 243 oldalas könyv ára füzve 123— Lei. Ezen páratlan regénynek folytatása

És Azután...

cimen jelent meg Benedek Marcel kitűnő fordításában. A közel 400 oldalas könyv ára füzve 200— Lei, kötve 270— Lei.

Ha rendkívül érdekes jó könyvet akar olvasni rendelje meg a Brassói Lapok Könyvosztályától

Közgazdaság

MOST DERÜL KI:

Argetoianu nem akarja támogatni az erdélyi bankokat, mert abban a tévhitben van, hogy ezzel a pengőt erősíti

A regátban felélénkült a piac, nálunk továbbtart a depresszió

Kolozsvár, szeptember 9.

Pop Valér dr., erdélyi miniszter a Kolozsváron megtartott sajtó nyilatkozatában többek között a magánpénzgazdaság átalakítására vonatkozó kormányzati intézkedésekről is beszélt. Bejelentette, hogy a régi királyság és Bessarabia példájára, ahol már megtörténtek rá az intézkedések, Erdélyben is ösztönözni fogja a bankok tömörülését fúziók, konszolidációk és szindikalizációk formájában. Ebben az akcióban — mondotta Erdély minisztere — nem szabad semmiféle olyan szempontnak érvényesülnie, amely tullepné a szanalás gazdasági és pénzügyi jellegét, vagyis politikamentesnek kell lennie, mert

a pártpolitika szerinti segítségnek nincs helye ottan, ahol az ország általános érdekeiről van szó.

A miniszter szavai bizonyára megnyugtathatják az erdélyi bankokat, ha a legközelebbi mult alapján nem tekinthetnek teljesen jogos kétkedéssel a jelzett akció elé. Argetoianu pénzügyminiszter nyilatkozatából mindenki tudja, hogy a német krízis hatása alatt támadt nyugtalanság csillapítására a Banca Nationala a kormány utasítására 3 és félmilliárd lejjelet sietett a veszélyben forogó román pénzügyi segítségére. Nagyon szépen sikerült akció volt ez, amelyet Argetoianu ugyszólván egyedül hajtott végre biztos kézzel.

A bankok diadalmasan állották a betétesek ostromát, amelyek feltartóztatására 3 milliárd lejjelet kaptak azon az 500 milliót kivül, amelyet sürgös helyi esedékességek rendezésére bocsátott rendelkezésükre az állam.

A mentőakció sikere annál nagyobb jelentőségű, mert a Banca Nationala a válság pillanatában nem rendelkezett a megfelelő összeggel, másfelől pedig a 3 milliárdos bankjegyszaporulat ellenére sikerült a lej valutaárfolyamát is biztosítani a Francia Bank egymilliárdos valutakölcsönének segítségével.

Mindössze egyetlen súlyos szépséghibája van ennek a galáns és mindenképpen helyénvaló gesztusnak, amelyet a kormány a bankokkal szemben tanusított a krízis alatt. Azt a 3 és félmilliárdot ugyanis kizárólag 4—5 bukaresti nagybanc kaptak és Erdélynek alig jutott valami, különösen a kisebbségi pénzügyintézeteknek, amelyek talán valami 10—15 milliót kaptak összesen. Pedig a kisebbségi bankokat is megrohanták a tulideges betétesek. Mégsem kaptak. Talán a kisebbségi bankok nem állanak az ország általános gazdasági életének szolálatában?

Az Erdélyi Bankszindikátus vezetői a kritikus napokban eleget tárgyaltak a Banca Nationalával és Argetoianu pénzügyminiszterrel, de mindenütt rideg elutasításra találtak. Argetoianu kijelentette, hogy a kisebbségi bankoknak nem ad pénzt, mert nem hajlandó román hitellel segítségére sietni a német piac közvetlen hatása alatt álló magyarországi pénzügyintézeteknek.

A pénzügyminiszter ugyanis úgy volt informálva, hogy a budapesti bankok a krízis folytán előállott szorult helyzetükben felmondták erdélyi kihelyezéseiket és még akkor sem volt hajlandó elutasító álláspontján változtatni, amikor bemutatták neki a Budapesti Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete (TÉBE) valamint az Erdélyi Bankszindikátus között létrejött megállapodást, amely szerint a budapesti bankok összes erdélyi kihelyezéseiket prolongálták. Az erdélyi bankoknak tehát nem a pengő árfohlyamának alátámasztására, vagy a meghant magyar pénzügyintézetek megsegítéséhez kellett a pénz, hanem saját veszélyeztetett pozíciójuk megmentéséhez. És mégsem kaptak.

Csak amikor a Bankszindikátus vezetősege teljes őszinteséggel feltárta a

kisebbségi bankok helyzetét, és különösen a vidéki kisbankokét, akkor volt hajlandó Argetoianu pénzügyminiszter annyi koncesszióra, hogy ígéretet tett a kisebbségi bankok segitési módozatainak mérlegelésére.

Erdélynek bizony semmi haszna nem volt a kormány egyébként dicséretes beavatkozásából. Az eredmény meg is látszik. Bukarestben nagy a fellendülés a piacon, lázas építkezési tevékenység folyik, Erdélyben viszont tovább tart a depresszió és a leépítés.

A bankok, miután az ismert megszorítások segítségével közös frontban önerejükől meguszták a válságot,

az erélyesen bevont tőkéket nem helyezik ki ismét, hanem 6 százalékos kamatra a Banca Nationalánál tartják, hogy bármikor rendelkezésükre álljanak, ha a betétesek a pénzükért jelentkeznek.

Ezeket a tőkéket tulnyomórészen az általuk alimentált vállalatoktól vonták el a bankok. És itt kapcsolódik össze szoros komplexummá a bankkérdés a hitelproblémával. Az iparvállalatok most azt kívánják, még pedig teljes joggal, hogy azt a pénzt, amelyet a bankok tőlük el-

vontak és a Banca Nationalánál őriznek, a jegybank bocsássa az ő rendelkezésükre, mert különben az ipari termelésnél következhetnek be könnyen olyan események, amelyek következményeitől a kormány beavatkozása a bankokat megmentette. A mai körülmények között ugyanis a legerősebben megalapozott vállalatot válságba lehet sodorni egyetlen 5 milliós tétel azonnali felmondásával és ha ezt a pénzt a bankok jelenlegi politikája folytán nem tudják előteremteni, kénytelenek a naponta befolyó pénzből fizetni a felmondott hitelt. Ez viszont azt jelenti, hogy nem marad pénzü a személyzet kifizetésére, vagyis leépíteni kénytelenek. Nem elegendő, hogy a kormány csak azon az öt-hat nehézipari vállalatot kíván segiteni, a mely 200—400 milliós alaptőke felett rendelkezik, mert hiszen

vannak vállalatok, — ezek többen vannak — amelyek csak 40—50 milliós, vagy még kisebb alaptőkéjük, de ennek arányában sokkal jelentősebb követeléseik vannak az állammal szemben. Ezek a vállalatok miért nem kapják meg a kötvénykibocsátási jogot az állam garanciája mellett?

Talán azért, mert ezeknek a többsége véletlenül erdélyi, illetve kisebbségi jellegű?

Miután a Creditul Industrial alaptővénye értelmében a Banca Nationala és az állam egyenként 50—50 százalékos erejű kötelesek garanciát vállalni a kihelyezett összegeknél, most az a helyzet, hogy a Banca Nationala még mintegy 700—800 milliót helyezhetne ki, amíg elérné az államilag garantált ipari hitelek összegét. Ezt a különbözetet kérik maguknak a 200 milliónál kisebb alaptőkéjű iparvállalatok arra való utalással, hogy volt idő, amikor a Creditul Industrialnak nem 2,2 milliárd, hanem 5 milliárd kihelyezése volt. Az érdekeltek kérik az ipari hitelekéről szóló törvényjavaslat megfelelő módosítását, ugyanakkor viszont kellő garanciákat lennének hajlandók adni, amelyek lehetővé tennék egy azonos jellegű kötvénykölcsön folyósítását. Erre vonatkozólag tárgyalások folynak abban az irányban, hogy a kötvénykölcsön kibocsátására és felvételére gyáripari csoportok alakuljanak szakmak szerinti a legjobb bonitású vállalatokból. Az akció sikere azonban attól függ, hogy ilyen garanciák mellett is a Banca Nationala hajlandó lesz-e a kívánt összeget folyósítani, illetve van-e elegendő pénze most erre a célra. **BANYAI ERNŐ.**

A szász bankok koncentrációról tárgyalnak

Külön regionális szindikátusuk lesz a szász pénzügyintézeteknek, amely a Nemzeti Bank messzemenő támogatása mellett fog működni

Bukarest, szeptember 9.

A vidéki bankok koncentrációjával kapcsolatosan, a szász pénzügyintézetek mozgalmat indítottak arra, hogy a nagyszabedényi székhellyel működő Revisionsverbandban tömörült szász pénzügyintézeteket ne kényszerítsék bele az Argetoianu pénzügyminiszter és Manoilescu bankkormányzó által kezdeményezett regionális bankszindikátusokba, hanem tegye lehetővé a Nemzeti Bank, hogy a szász pénzügyintézetek egy külön koncentrációba tömörüljenek, amely koncentráció a regionális szindikátusokhoz hasonlóan működjön, a Nemzeti Bank legmesszebbmenő támogatása mellett. Az erre vonatkozó tárgyalásokat először Hans Otto Roth képviselő, a német párt és a Revisionsverband elnöke indította be. Minthogy a terhez a Nemzeti Bank elöben hozzájárult, a tárgyalásokat az érdekelt nagyobb szász bankok vezetőivel vezette tovább a Nemzeti Bank igazgatósága.

Amint mértékadó helyről értesülünk, a szász bankok szindikátusa Nagyszabedényben fog működni. A Nemzeti Bank mindössze azt a feltételt kötötte ki, hogy azok a kisebb szász pénzügyintézetek, amelyeknek működése a Nemzeti Bank által megjelölt revízió során nem bizonyul rentabilisnak, vagy fuzionáljanak a nagyobb bankokkal, vagy pedig maradjanak ki a szász bankok szindikátusából.

A tárgyalások még folynak.

Már nem iorog veszélyben... már elveszett!

Olasz tengeri bevitelünk, amelyet a kormány „barátságból” egyetlen csapással agyonütött

Mivel magyarázza a kormány hivatalosa az olasz-román egyezmény revízióját?

Bukarest, szeptember 9

Csak bizonyos fentartással írunk lapunk tegnapi számában arról, hogy az olasz-román kereskedelmi egyezmény revíziója újabb végzetesen súlyos csapást mér a gabona, elsősorban pedig a kukorica kivitelünkre. Nem tudtuk elhinni, hogy a kormány, minden ellenszolgáltatás nélkül, olyan előnyökről mondjon le, amelyek az ország vitális érdekei. Röviden újra összefoglalva a dolgokat a helyzet a következő: Romániának volt egy kereskedelmi egyezménye Olaszországgal, amelyet 1929-ben kötöttek és, amely 1933-ban

járt volna le. Ebben az egyezményben volt egy klauzula, amely szerint

Olaszország vagononként kb. 4000 lejes vám mellett megengedi a román tengeri korlátlan bevitelét.

Néhány héttel ezelőtt az olasz kormány azzal a kívánsággal lépett fel, hogy az egyezménynek a tengeri bevitelre vonatkozó klauzuját vegyék revízió alá. A tárgyalások eredménye az lett, hogy a román kormány belement az egyezmény megváltoztatásába azzal a feltétellel, hogy Romániának joga van évenként 21 ezer vagon tengerit bevinni az olasz pi-

acra, vagyis annyit, amennyi az utolsó öt év évi beviteli átlaga. A megállapodás megkötése után

az olasz kormány a tengeri 4000 lejes vámját, több mint 26 ezer lejre emelte fel

az olasz belföldi tengeri termelők felségelyezése és az állami budget feljavítása érdekében.

Az történet tehát, hogy a román kormány minden ellenszolgáltatás nélkül feladott egy olyan jogot, amelyből az országnak eddig igen jelentős haszna volt.

Miért? A magyarázatot a kormány hivatalos lapja adja meg. Sajnos, ez a magyarázatot inkább nevesedéses, mint megnyugtató, vagy elfogadható. Miután megállapítja a kormány hivatalosa, hogy az olasz tengeribevitelünk exportunknak csak (!) a 25 százalékát teszi ki, tehát szó sincs arról, hogy az egész kivitelünk (!) ebben a gabonaneműben veszélyben forogna, leszögezi, hogy

a román kormány nem tagadhatta meg a barátságos olasz államnak ezt a kérését, mert ha meg is tagadta volna, az olasz kereskedelem, amely nagyon fejelemzett, ugysis megtalálta volna a módját annak, hogy mellőzze a román beviteli árut.

Íme a magyarázatot, amely ha nem is hivatalos kormánynyilatkozat, minden bizonnyal megegyezik azzal az állásponttal, amelyet a kormány ebben a kérdésben képvisel... Nincs tovább...

Leszállították a gyümölcs szállítási díját

Bukarest, szeptember 9.

A CFR vezérigazgatósága messzemenő kedvezményt nyújtott a gyümölcstermelőknek és szállítóknak, mert a gyümölcs szállítási díját az eddigi 1500 lej helyett 500 lejre csökkentette. A gyümölcs vasuti szállítási díja tehát vagononként 1000 lejjelet alacsonyabb. A kedvezmény vonatkozik ugy a belföldi fogyasztásra szánt, mint a kivitelre kerülő gyümölcs-szállítmányokra.

CEGÜNK FENNALLASÁNAK
25 éves jubileuma
ALKALMAVAL, VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTJUK.
SZÉKELY és RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYAR RT. MAROSVÁSARHELY
Fiókok: BUKAREST BRASSO NAGYSZABEDÉNY
Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencziós árak!

Ebizonytalanság a szeszmonopólium tervezete körül

Az érdekelt gazdasági alakulatok nem tudnak megegyezni a szeszmonopóliummal szemben elfoglalandó álláspontjuk fölött

Bukarest, szeptember 9.

Argeloianu pénzügyminiszter, amikor nekifogott a szeszmonopólium tervezetének kidolgozásához, kijelentette, hogy siet azt befejezni, tekintve, hogy a tervezetet a közvélemény elé akarja bocsátani, megvitátást végett. Mintegy négy hete, hogy a szeszmonopólium tervezete megjelent és annak ellenére, hogy az ország egyik legnagyobb iparának monopóliumzálásáról van szó,

mindaddig nem szólaltak meg az arra hivatott gazdasági érdekeltségek.

Altalában az a helyzet, hogy vita, tiltakozás, vagy kedvező állásfoglalás helyett

a legnagyobb csend és bizonytalanság uralkodik a szeszmonopólium kérdésében.

Sem a szeszszindikátus, sem a borszeszgyárak szindikátusa, sem pedig a mezőgazdasági szövetségek nem foglaltak állást, holott mindenki azt várta, hogy ezek a testületek együttesen lépjenek fel a törvény egyes hiányos pontjainak megkorrigálása érdekében. Mert a törvénytervezetnek vannak hiányosságai. Különösen zavarosnak tartják érdekelt körökben a tervezetnek azt az intézkedését, amely a gyárak megvásárlására vonatkozik. Nincs továbbá elég világosan előírva, hogy melyik en-

gedéllyel működő gyárak azok, amelyekkel előfordulhat, hogy a monopólium nem veszi át termelésüket. A tervezet ugyanis egy szakaszában kimondja, hogy azon gyárakat, a melyeknek termelését a monopólium nem veszi át, azokat a termelés értékének arányában fogják kártalanítani.

Amennyiben a termelést nem veszik át, úgy nyilvánvalóan be kell következnie az illető gyár üzembeszüntetésének.

Tekintve, hogy a tervezet nem írja elég precízen körül ezeket az eshetőségeket, tág teret nyújt annak az eshetőségnek a feltételezésére, hogy

a monopólium tetszése szerint, bármilyen gyárat, bármikor leállíthat, anélkül, hogy a leállítást bármikor is meg tudná indokolni.

Értesüléseink szerint a szeszszindikátus megküldte az ország összes szeszgyárainak a tervezet szövegét, mindeztől azonban nem sikerült olyan egységes platformot teremnie, amely megfelelné a szeszszindikátus álláspontjának. Hasonló a helyzet a többi szövetségekkel is, amelyek mindeztől nem foglaltak el semmiféle álláspontot a szeszmonopóliummal kapcsolatban.

SPORT

Eldöntetlenül végződött Budapest és Zágráb városközi futballmérkőzése

Budapest Zágráb 1:1 (1:1)

Budapest, szeptember 9

Ma délután ötezer néző előtt Csárdás bíró vezetése mellett folyt le Budapest és Zágráb válogatott labdarugói közötti mérkőzés. A szokásos üdvözlések után megindult a játék, melyben a magyarok annak fölényben. A magyar „csikók” többsége jó, folyton előredolgozta magát és lendületbe vitte a csatárokat is.

A zágrábiak elszántan védekeznek. A magyar csatársor nem érvényesül ellenük. A horvátok a kilencedik percben utnak először szóhoz. Hitrec megszövik, élesen lő. A labda Ujvári kezéből első kapufára pattan, onnan a hálóba hull. 1:0 Zágráb javára.

A gól után erős magyar akció következik. A 20-ik percben Slivak hátvéd

kézrel fogja a labdát. A tizenegyesből Bihemi saroklövészel egyenlít. A játék további része ugyancsak a csikók fölénye jegyében zajlik le, de a horvát lefutások is veszélyesek.

Szünet után a magyar csapat fölénye még jobban kidomborodik, de a helyzeti előnyt a csatárok nem tudják góllra váltani. A 9-ik percben incidens zavarja meg a játékot. Ugyanis Kovács zavarja a horvát kapust. A két zágrábi hátvéd is beleavatkozik az akcióba, mire a bíró tizenegyes ítélt Zágráb ellen. A horvátok tiltakoznak és levonulással fenyegetőznek. Végül a megítélt 11-est Bihemi kapu mellé vágja. A játék további folyamán a kinalkozó helyzeteket egyik csapat sem tudja kiaknázni és az eredmény változatlan marad.

Brassói CFR—Brasovia 4:1 (3:0)

Brassó, szeptember 9.

Ujabb szép győzelmet aratott a brassói CFR kitünő erőkből összeállított csapata. A mezőnyben egyenlő ellenfelek küzdelme volt a barátságos mérkőzés, azonban kapu előtt a CFR gólképesebb volt. A Brasovia vereségére menteségül szolgál, hogy több tartalékkal játszott.

A győztes csapat góljait Ströck III. (2), Ströck I. és Székely III. rugták. Utóbbi

tizenegyesből. A Brasovia gólját Todor lötte.

A vasutascsapatból különösen a csatársor érdemel dicséretet. A Brasoviában jó volt a védelem. A CFR legjobb erői a Ströck testvérek, Csomag, Dresnandt és Schromm voltak. A Brasovia legjobb embere Bölöni I. volt. Jók voltak még Göncki, Kothi és Vogel. Bíró Chirilla volt.

Megindultak a magyar kupamérkőzések

A profi Vasas ki-mérkőzések kapott az Amatőr Beszkártól

Budapest, szeptember 9.

A magyar kupaküzdelmek szenzációja, hogy a Vasas vereséget szenvedett a Beszkárt együttesétől. Részletes eredmények:

Beszkart—Vasas 4:1 (1:0).

Az amatőrök lelkesen játszottak és megérdemelték a győzelmet. Góljaikat Gergely (2), Berec és Léhner rugták. A vigaszgólt Possák lötte.

Attila—BSE 1:0 (0:0).

Budai—Diósgyőr 7:1 (2:1). Góloztak Cumpf (5), Volkner, Sztancsik (2), Polgár.

† Piski futballbíró ajánlott a B. T. a magyar—cseh válogatott mérkőzésre. A szeptember 20-iki magyar—cseh válogatott futballmérkőzés levezetésére a budapesti M. L. Sz. ajánlott bíró a cseheknek a régi szokás szerint a jelölendő három bíró kiválasztását a Bíró Testületre bízta. A B. T. erre Cherefeddin török, Hadzso Polusz görög, valamint Sebesan István román bíró ajánlotta a válogatott meccs levezetésére, aki a Piski Sport-klub tagja. — Hogy a mérkőzést végül is Bauwens dr. bíró fogja levezetni, az mit sem

von le az elismerés azon mértékéből, mellyel a B. T. a magyar futballsport vezetősége Sebesan bírói érdemét honorálja, akinek kitünő kvalitásait a tavasszal Petrosényben levezetett MTK—Jiul és Budai 11—Jiul mérkőzéseken történt bíráskodása alkalmával ismerték meg és azóta az első között tartják nyilván nemzetközi viszonylatokban is.

HIRDETMÉNY

Ezennel közhírré tesszük, hogy Hóltövénny község előjárósága zárt írásbeli ajánlatokkal és nyílt árverésen elad 2 házat, még pedig a 8. számú házat a piacon és a vendéglőt a Barcza-folyó mellett.

A kikiáltási ár mindegyik háznál 200.000 lej.

Az árverés tartatik október 8-án délután 2 órakor a község-házánál, Hóltövénnyen.

A feltételeket meg lehet tekinteni a község-házánál.

Hóltövénny, 1931. szeptember 4.

Olvashatatlan aláírás. Olvashatatlan aláírás. jegyző. bíró.

HIRDETMÉNY

Ezennel közhírré tesszük, hogy Hóltövénny község előjárósága nyilvános árverésen, a nyilvános számvevőségről szóló törvény 80—110. paragrafusaihoz körülírt feltételek figyelembevételével, 1931. október 8-án délután 14

órákor, Hóltövénny község-házában bérbé adja az alábbi községi korcsmákat: a 346. házszám alatti vendéglőt, a 391. házszám alatti korcsmát, az árusítási engedély a kontin után helyesség nélkül és a Barcza-híd melletti korcsmát, 3 évi időtartamra, azaz 1934. december 31-ig.

A kikiáltási ár a 346. szám alatti vendéglőért 100.000 lej, a 391. szám alatti korcsmáért 40.000, a Barcza-híd melletti korcsmáért 20 ezer lej és az árusítási engedélyért 10 ezer lej.

Bánatpénz 10 százalék.

A feltételek a község előjáróságánál megtekinthetők.

Hóltövénny, 1931. szeptember 8.

Olvashatatlan aláírás. Olvashatatlan aláírás. jegyző. bíró.

Urileányok és asszonyok

Női ruha-varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a varróiskolában. — Külön szabászat tanfolyamok. — Kezdődik szept. 1-én. BRASSÓ SZENT-JÁNOS-UTCA 5.

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakra.

Kertész Henrik, Brassó.

Hogyan szabadulhatunk meg a kankótól?

Az alábbiakban érejtést olvashatunk, amely sok elkeseredett embernek fog örömet okozni. Ez a hír, amely ma igen sok ember előtt ismeretes, megdönthetetlen. A folvász, a cystitis, a mirigygyulladások és a szűkületek megszüntetésére végre megtalálták a megfelelő orvosságot. A PAGEOL ma a leghatásosabb fertőtlenítőszer a kankó és annak elfajulása ellen. A PAGEOL használata a baktériumokat, bárhol is húzódnának meg, — a bőr felületén, vagy a szövetszövetekben, — megöli és eltávolítja. A PAGEOL jótékony hatása annyira biztos, hogy Ott dr., a világhírű speciálista, Franciaország katonai kórházainak egykori főorvosa, azt állítja, hogy a PAGEOL a hugycső és nemi betegségek egyedüli regeneráló és gyorsan tisztító ellenszere. A PAGEOL minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó új ház. Érdeklődni Gheorghe Puiu, Brassó, Str. Avram Jancu 21. 14674

Sürgősen eladó egy egész lakásberendezés, háló, clubgarnitúra, konyha, Brassó, Alsó-Pövény-ucca 1. 14712

Frissen garantált tojás kapható házhoz hazaszállítva. Brassó, Str. Hirscher 28. 14718

BUTOR. Beraktározásból, alkalmi vételekből, hagyatékából származó válogatott ebédlő, háló-, szalon- és őrizzobák, valamint egyes butor-darabok, sezlónok, madrácsok, iróasztalok, pónszekrények, használt szőnyegek, rendkívül olcsó áron eladók. Comissio-nizlet Brassó, Szent János-ucca 17. 14700

Eladó ház jömeneteli vendéglő és szállóval. Brassói vasutal szemben. Cim 14455 szám alatt a brassói kiadóban.

Családi ház eladó 100 négyzetméter kerttel, 30000 lejért, 5 nagy szoba, 2 veranda, 2 pince, melléképítményekkel. Két részre osztva is eladó 100 és 200.000 lejért, vagy kiadó 3000 lejért havonta, villany és víz-vezetékekkel. Kuschmann, Brassó, Lövész-ucca 36. 14741

Megvételre keresek egy 400—500 kgr-os TIZEDES MERLEGET. Cim 14740 sz. alatt a brassói kiadóban.

Eladó egy ház, 4 szoba konyha és melléképítményekkel. Brassó, Keresztényfalva felé vezető úton, szemben a bertaláni állomással, 4-es parcella. 14725

Allást keres

Fodrász, ki manikűrözni is tud, állást keres azonnali belépésre. Cim a brassói kiadóban. 14754

Allást nyer

SZAKÁCSNÖT ÉS MINDE-NES LEÁNYT, egészséges, férj nélküli, ügyes szorgalmas személyeket, kik románul is beszélnek. KERES DROGERIA BUKAREST, Calea Grivitei 145. Lakás, élelmezés és havi 1000 lej bér. 14728

Butorzott szoba, külön bejárattal, szeptember 15-től, 2 szobás konyhás udvari lakás október 1-től kiadó. Brassó, Vár-ucca 1. 14750

2—3—4—5—6 szobás, fürdőszobás, konyhás, verandás modern lakások október 1-re kiadók. Érdeklődni Friedmann Mari, Brassó, Kórház-ucca 18. 14753

Vegyes

Zongora „Stutzflügel Bösendorfer Konstrukzio” hőnapra, vagy évre bérbéadó. Cim 14749 szám alatt a brassói kiadóban.

JÓ EBÉDKOSZT kapható házon kívül, adagonként 28 lej, hetenként 5-ször 14. Brassó, Árvaház-ucca 14.

Két személy-autó,

egy új zárt De Sotto és egy Steyer XII Touring igen jó karoan eladó. Ajánlatok: „Alkalmi vétel” jellegre a brassói kiadóba.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Brassó—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucuresti—Bukarest I, Bulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

BRASSÓI LAPOK nyomdavidájtatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnuțiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalariilor 7. (volt Timár-ucca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bereria 1 (Sörház-ú) — Marostorlamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely, Strada Reghiuului 10. — Nagyszombat: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jigă 32 (Szabó Gyula) — Szilágyssomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-ucca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József.)

Központi szervezők, pénzügyi elvételre jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózsa. HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hír-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.